

κρεατώδους μέρους τῆς πτέρυγος ἑλικας¹. Κατὰ σύμπτωσιν δὲ καθ' ὃν χρόνον εὐρέθη ἐν Μυκῆναις ἡ πτέρυξ, ἀνεκαλύπτετο καὶ ἐν ταῖς ἐν Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν ἀνασκαφαῖς σφιγξ ἑλεφαντίνη ὀλόγλυφος καὶ καλῶς διατηρουμένη, ἣν ἀνέκδοτον ἔτι οὖσαν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα πρὸς παραβολὴν (B). Αὕτη φαίνεται ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς λαβὴ σκεύους τινός, καθὰ δηλοῦται ἐκ τῆς μικρᾶς ὀπῆς τῆς παρατηρουμένης κάτω εἰς τὴν βᾶσιν, ἐφ' ἧς ἡ σφιγξ πατεῖ διὰ τῶν ὀπισθίων ποδῶν· τοὺς ἐμπροσθίους θέτει ἐπὶ τοῦ ἄβακος κιονίσκου, ὅστις ὑπενθυμίζει, καθὼς καὶ ἡ ὄλη στάσις τῆς σφιγγός, τὸ ὑπεράνω τῆς πύλης Μυκηνῶν ἀνάγλυφον τῶν λεόντων. Τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν διάδημα ἀπαντὰ ὁμοιότατον καὶ

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δύο ἐκ Μενιδίου σφιγγῶν (Kuppelgrab von Menidi V, 44, VII, 4) καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ Σπάτα. Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν θύσανον ἢ πλόκαμον τὸν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς φαινόμενον φέρουσι καὶ αἱ ἐκ Σπάτα, ὡσαύτως δὲ καὶ μία τῶν ἐκ Μενιδίου. Ἐπὶ τῆς ἐξ Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν ὅμως ὁ πλόκαμος ἐνοῦται μετὰ τῶν πτερύγων καὶ σχηματίζει οὕτω κρίκον, ἀφ' οὗ πιθανώτατα ἐξηρτάτο τὸ σκεῦος, εἰς ὃ ἡ σφιγξ ἀνήκεν. Αἱ πτέρυγες εἶναι καὶ πάλιν τόσον ὅμοιαι τῇ ἐκ Μυκηνῶν καὶ ταῖς τῶν ἐκ Σπάτα, ὥστε νομίζει τις ὅτι ὁ αὐτὸς τεχνίτης κατεσκεύασεν αὐτάς².

Χρ. Γεοργιάδης

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ³

35

Ο Ε Ι
 Ε Π Ι Ι Ε Ρ Ω Ν Ο Σ Α Ρ Χ Ο Ν Τ Ο Σ Ε Π Ι Τ Η Σ Α Ν Τ Ι Ο Χ Ι Δ Ο Σ Ε Κ
 Τ Η Σ Π Ρ Υ Τ Α Ν Ε Ι Α Σ Η Ι Φ Α Ι Ν Υ Λ Ο Σ Π Α Ν Φ Ι Λ Ο Υ Ο Η Ο Ε Ν
 Ε Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ε Υ Ε Ν Π Ρ Ο Σ Ι Δ Ε Ω Ν Ο Σ Υ Σ Τ Ε Ρ Ο Υ Τ Ρ Ι Τ Η Ι Ε
 Π Ι Δ Ε Κ Α Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Α Ι Κ Α Ι Τ Ρ Ι Α Κ Ο Σ Τ Ε Ι Τ Η Σ Π Ρ Υ Τ Α Ν
 5 Ε Ι Α Σ Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α Τ Ω Ν Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ω Ν Ε Ρ Ε Ψ Η Φ Ι Ξ Ε Ν Π Ο
 Σ Ε Ι Δ Ι Π Ρ Ο Σ Κ Τ Η Σ Ι Κ Λ Ε Ο Υ Σ Χ Ο Λ Α Ρ Γ Ε Υ Σ Κ Α Ι Σ Υ Μ Π
 Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο Ι Ε Δ Ο Ε Ν Τ Η Ι Β Ο Υ Λ Ε Ι Κ Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι
 Ο Ρ Α Σ Υ Φ Ω Ν Ι Ε Ρ Ο Κ Λ Ε Ι Δ Ο Υ Ξ Υ Τ Α Ι Ω Ν Ε Ι Ρ Ε Ν Ε Ρ Ε
 Ι Δ Η Ο Ι Ε Π Ι Μ Ε Λ Η Τ Α Ι Τ Ω Ν Μ Υ Σ Τ Η Ρ Ι Ω Ν Ο Ι Χ Ε Ι Ρ Ο Τ Ο
 10 Ν Η Ο Ε Ν Τ Ε Σ Τ Ο Ν Ε Ν Ι Α Υ Τ Ο Ν Τ Ο Ν Ε Π Ι Ρ Ο Λ Υ Ε Υ Κ Τ Ο Υ Α
 Ρ Χ Ο Ν Τ Ο Σ Τ Α Σ Τ Σ Ι Α Σ Ε Ο Υ Σ Α Ν Ο Σ Α Ι Κ Α Ο Η Κ Ο Ν Ε
 Ν Τ Ω Ι Ε Ν Ι Α Υ Ε Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Κ Α Ι Τ Ε Ι Κ Ο Ρ Ε Ι Κ
 Τ Ο Ι Σ Α Σ Ο Ι Σ Π Α Τ Ρ Ι Ο Ν Η Ν Υ Π Ε Ρ Τ Ε Τ
 Β Ο Υ Λ Μ Ο Υ Τ Ο Υ Α Ο Η Ν Α Ι Ω Ν Κ Α Ι Π Α Ι
 15 Τ Ο Υ Β Α Σ Ι Λ Ε Ψ Α Ν Τ Ι Γ Ο Ν Ο

¹ Ἴδε εἰκόνα τῆς μιᾶς Bull. de Corr. hellén. 1878 πίν. 18, 1

² Ἡ ἑτέρα εἶναι μᾶλλον βεβλαμμένη καὶ ἀνέκδοτος.

³ Ἀξίον προσοχῆς θεωρῶ, ὅτι ἐπὶ χαλκοῦ τινος αἰγυπτιακοῦ πελέκεως (Maspero Archéol. égyptienne εἰκ. 296) παρίσταται γρύψ. οὗ αἱ πτέρυγες εἶναι κεκοσμημέναι καθ' ὃν καὶ αἱ τῶν ἑλεφαντίνων σφιγγῶν τρόπον, δι' ἐκγεγραμμένων γραμμῶν. Τοῦτο πιθανῶς δὲν εἶναι ὅλως τυχαῖον.

³ Παράβ. Ἐφημ. Ἀρχ. 1887 σελ. 109.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ 1887

Θεοί.

Ἐπὶ Ἰέρωνος ἄρχοντος ἐπὶ τῆς Ἀντιοχίδος ἑκ-
 τῆς Πρυτανείας, ἢ Φαινύλος¹ Πανφίλου Ὁῦθεν
 ἐγράμματοεν, Ποσιδεῶνος ὑστέρου τρίτη ἐ-
 πὶ δέκα, δευτέρα καὶ τριακοστὴ τῆς Πρυταν-
 5 είας ἐκκλησία τῶν προέδρων ἐπεψήφισεν Πο-

12

σειδιππος Κτησικλέους Χολαργεύς και συμπ-
 ρόεδροι. Ἔδο(ξ)εν τῇ Βουλῇ και τῷ Δήμῳ.
 Θρασυφῶν Ἱεροκλείδου Ξ[υπε]ταιῶν εἶπεν· ἐπε-
 ιδῆ οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν μυστηρίων οἱ χειροτο-
 10 νηθέντες τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπὶ Πολυεύκτου ἄ-
 ρχοντος τὰς τ[ε θυ]σίας ἔθυσαν, ὅσαι καθῆκον ἐ-
 ν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τ[ε] Δήμητρι και τῷ Κόρει κ-
 αὶ τοῖς ἄλλοις Θεοῖς, οἷς πάτριον ἦν, ὑπὲρ τε τ-
 ῆς] Βουλ[ῆς και τοῦ Δήμ]ου τοῦ Ἀθη[ν]αίων και πκι-
 15 δων και γυναικῶν και] τοῦ Βασιλέ[ω]ς Ἀντιγόνο-
 υ].

Φέρονται ἐγκεχαραγμένοι οἱ ἀνωτέρω δεκαπέντε
 μόνον δυστυχῶς στίχοι ἐπὶ στήλης λίθου ὑπο-
 γλαυκίζοντος (ὕμηττιού;) και ἀποτελουμένης ἐκ
 δύο τεμαχίων προσαρμοζόντων και εὑρεθέντων ἀμ-
 φοτέρων παρὰ τὰ μικρὰ Προπύλαια κατὰ τὰς ἐν
 Ἐλευσίνι ἀνασκαφὰς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Τὸ
 μέγιστον σωζόμενον ὕψος τῆς στήλης (συμπερι-
 λαμβανομένου και τοῦ ὕψους τοῦ ἀετωματίου της,
 καθόσον και τοῦτο σώζεται) εἶναι 0,30, τὸ πλάτος
 αὐτῆς 0,36 και τὸ πάχος 0,08, κατὰ δὲ τὸ ἀετω-
 μάτιόν της 0,11. Τὸ δὲ μέγιστον σωζόμενον ὕψος
 τῆς ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας της 0,20. Γραφὴ εἶναι ἡ
 στοιχηθὸν καλουμένη ἄμεμπτος τῆ ἀληθεία και ἀνευ
 ἀμαρτημάτων και αὐτὰ δὲ τὰ γράμματα μετ' ἐπιμε-
 λείας εἶναι ἐγκεχαραγμένα και τὸ σχῆμα ὄχι ἀκομ-
 ψα². Ἐν γένει δὲ ἂν μόνον ἐκ τῆς γραφῆς ἤθελε νὰ
 εἰκάσῃ τις τοὺς χρόνους τῆς ἐγχαράξεως τοῦ ἡμετέ-
 ρου ψηφίσματος θὰ ἠδύνατο εὐλόγως νὰ τὸ ὑποθέσῃ
 ἀρχαιοτέρων χρόνων ἢ τὸ εἰς τὸν στρατηγὸν Ἀρι-
 στοφάνην ψήφισμα (Ἀρχ. Ἐφημ. 1884 σελ. 135).

Περὶ τῶν καθ' ἕκαστα τοῦ ψηφίσματος ὀλίγα
 τινα ἔγω νὰ παρατηρήσω.

Στίχ. 1. Ἐπὶ Ἱέρωνος ἀρχοντος. Τὸ ψήφισμα,
 ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ἐγένετο ὑπὲρ τῶν ἐπιμε-
 λητῶν τῶν μυστηρίων³ τῶν χειροτονηθέντων εἰς
 τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπὶ Πολυεύκτου ἀρχοντος (στίχ.

¹ Ἐν τῇ λεξιῶ τοῦ Pape, εὔρηται μόνον Φαινύλιος.

² Δὲν εἶναι ὅμως πολὺ βαθεῖα ἡ ἐγγράφει των και ἐντεῦθεν ἴσως
 προῆλθεν ὅτι τοῦ Ξ ἐν τῇ λέξει ἔδοξεν μόλις ἀμυδρότατα διαφαίνονται
 ἔγνη. ἂν και ὁ λίθος δὲν δεικνύει ἐκεῖ βλάβην τινα ἰδιαιτέραν. Ἐντεῦ-
 θεν ἐπίσης προῆλθεν ὅτι νῦν τὸ Θ δὲν διακρίνεται τοῦ Ο τῆς ἐν αὐτῷ
 στιγμῆς μὴ διαβλεπομένης πλέον. Ὁ κινὸς δύο γραμμάτων τόπος
 μετὰ τὸ συμπρόεδροι (στίχ. 6-7) ἀντικαθιστᾶ, περιττὸν και νὰ τὸ
 εἶπω, τὴν παρ' ἡμῶν νῦν τελείαν στιγμῆν.

³ Ἴδε περὶ τούτων Mommsen, Heortologie σελ. 240 και τὸ ἐπό-
 μενον ψήφισμα.

9), ὅστις πάνυ πιθανῶς ὑποτίθεται ἀρξας τὴν ἐπό-
 νυμον ἀρχὴν κατὰ τὸ 4^{ον} ἔτος τῆς 125^{ης} Ὀλυμπιά-
 δος, ἤτοι τὸ 277/6^{ον} ἔτος π. Χ. (C. I. At. II, 1,
 ἀριθ. 323, Dumont, Arch. Athen. σελ. 16 και ἐξ.).
 Ἐγένετο δὲ και τὸ ἡμέτερον ψήφισμα, ὡς συνή-
 θως τὰ τοιαῦτα ψηφίσματα, τὸν ἐπόμενον ἐνιαυτὸν,
 ἤτοι τὸ 1^{ον} ἔτος τῆς 126^{ης} Ὀλυμπιάδος (276/5
 π. Χ.) ἐπὶ Ἱέρωνος ἀρχοντος και ἐνταῦθα ἐγκείται
 τοῦ ἡμετέρου λίθου ἡ ἀξία, ὅτι δηλ. γνωρίζει ἡμῶν,
 καίπερ οὕτω κολοδὸς περιτωθεῖς, νέον ἀρχοντα και
 πρὸς τούτοις μετὰ πολλῆς πιθανότητος, ἂν μὴ
 μετὰ βεβαιότητος, και τὸ ἔτος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.

Στίχ. 3. Ποσιδεῶνος ὑστέρου. Τὸ ἔτος ἦτο, ὡς
 συνήθως καλεῖται, ὄχι ὀρθῶς βέβαια, ἐμβόλιμον·
 ἐπειδὴ δὲ καθ' οὗς χρόνους ἐρρήθη τὸ ψήφισμα αἱ
 φυλαὶ ἦσαν ἀναμφιδόλως δώδεκα (τοῦτο ἄλλως
 βεβαιούται και ἐκ τοῦ πρώτου στίχου ἔνθα λέγεται
 ἐπὶ τῆς Ἀντιοχίδος ἑκτῆς πρυτανείας), ἐκάστη Πρυ-
 τανεῖα διήρκει 32 ἡμέρας εἰς τὰ ἔχοντα ἐμβόλιμον
 μῆνα ἔτη, ἤτοι τὸ ὅλον 384 ἡμέρας. Ἀλλὰ ἡ 32^α
 ἡμέρα τῆς 6^{ης} Πρυτανείας εἶναι ἡ 192^α ἡμέρα τοῦ
 ὅλου ἔτους (192 + 192 = 384), τοιαύτη δὲ ἔπρεπε
 νὰ ἦναι και ἡ 15^η τοῦ Ποσιδεῶνος ὑστέρου, και
 ὄχι ἡ 13^η ὡς ἐν τῷ λίθῳ φέρεται. Ἡ ὁ χαρακτὴς
 λοιπὸν ἡμάρτησεν, ἢ, ὅπερ πολὺ πιθανώτερον, ἐμὲ
 λανθάνει μᾶλλον τῶν χρονολογικῶν ἐκείνων ὑπο-
 λογισμῶν τις, δι' οὗ τὸ πρᾶγμα θὰ ἐθεραπεύετο.
 Ἴσως οὐχὶ πάντες οἱ μῆνες οἱ πρὸ τοῦ Ποσιδεῶ-
 νος ὑστέρου ἐλογαριάσθησαν, ὅπως συνήθως ὡς κοῖ-
 λοι (29 ἡμερῶν) και πλήρεις (30 ἡμερῶν) ἐναλ-
 λάξ, ἀλλὰ εἰς μόνον τούτων ὡς κοῖλος, ἴσως δὲ και
 αὐτὸ τὸ ἔτος δὲν εἶχε 384 ἡμέρας. Τούλάχιστον
 εἰς τὸν νοῦν μου νῦν ταῦτα γράφοντος ἐπέρχεται,
 ὅτι ἐμβόλιμον ἔτος και 390 ἡμερῶν εὔρηται ἀνα-
 γεγραμμένον (ἴδ. Ἐφημ. Ἀρχ. 1883, σελ. 4, στίχ.
 60 = C. I. At. II, 2, Addend. σελ. 531, σημ. Köhler).
 Περὶ τούτων πάντων ἄς εἴπωσι τὰ δέοντα οἱ μεί-
 ζονα ἔχοντες τοῦ πράγματος γνώσιν και πλείονα τὰ
 μέσα πρὸς ἀκριβεστέραν αὐτοῦ ἐξέτασιν.

Στίχ. 15. Βασιλέως Ἀντιγόμου. Οὐδεμία ἀμ-
 φιβολία ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Ἀντιγόμου τοῦ Γο-
 νατᾶ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ,
 τοῦ βασιλεύσαντος κατὰ τὸν Droysen ἐπὶ 38 ἔτη
 (279—241. Droysen, Gesch. d. Hellen. III, 2,
 σελ. 386).

ΕΠΙΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΠΠΟΟΡΝΤΙ
 ΔΟΣ ΤΡΙΤΗ ΚΑΙ ΔΕΚΑΤΗΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ ΗΙ
 ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ΣΤΡΑΤΟΚΛΕΟΥΣ ΚΕΙΡΙΔΗΣ Ε
 5 ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΕΝ ΒΟΥΛΗΣ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑΣ ΚΙΡΟΦΟ
 ΡΙΩΝΟΣ ΤΡΙΤΕΙΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΤΡΙΤΕΙΤΗΣ ΠΡΥΤΑ
 ΝΕΙΑΣ ΒΟΥΛΗΣ ΜΒΟΥΛΕΥΤΗΡΙΩΙ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ
 ΠΕΥΗΦΙΤΕΝ ΦΑΝΟΚΛΗΣ ΙΠΠΟΜΑΧΟΥ ΑΓΓΕΛΗΘΕΝ
 ΚΑΙ ΣΥΜΠΡΟΕΔΡΟΙ
 ΕΔΟΣΕΝ ΤΕΙΒΟΥΛΕΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ
 10 ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ ΣΟΥΝΙΕΩΣ ΚΟΛΩΝΗΘΕΝ ΤΙ ΠΕΝΕ ΠΕΙΔ
 Ο ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΟΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΗΘΕΝ ΤΕΣ
 ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΝΙΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΕΠΙΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΤΑΣ
 ΤΟΥΣ ΒΙΑΣ ΕΟΥΣ ΑΝΟΣΑΙ ΚΗΘΟΝ ΚΟΝΑΥΤΟΙΣ ΕΝ ΤΩ ΕΝΙΑΥ
 15 ΤΩΙ ΤΕΙΤΕ ΔΗΜΗΤΡΙΚΑΙ ΤΕΙ ΚΟΡΙΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ ΘΕΟΙΣ
 ΟΙΣ ΠΑΤΡΙΟΝ ΗΝΥΠΕΡ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑ
 ΔΟΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΟΥΣ ΑΝΔΕΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΟΥΜΑΤΑ ΜΙ
 ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΥΓΟΕΠΑΡΕΣ ΚΕΥΑΣ ΑΝΕΚΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΜΕΙ
 ΤΗΝ ΚΟΜΙΔΗΝ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΤΟ ΔΕ ΜΕΡΙΣ ΘΕΝ ΑΥΤΟ
 ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ΣΙΕΥΓΟΥΣ ΤΙΜΗΝ ΕΠΕΑΥΚΑΝ ΤΕΙΡΟ
 20 ΛΕΙ ΕΠΕΜΕΛΗΘΗΣ ΑΝΔΕΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΛΑ ΔΕ ΜΑΣ ΕΤ
 ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΙΤΟΥ ΙΑΘΚΧΟΥ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΕΩΣ ΕΙ
 ΤΩΣ ΔΕΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΓΡΑΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΓΕΝΟ
 ΕΝΩΝΑΙΣ ΕΝ ΤΩΙ ΕΝΙΑΥΤΩΙ ΔΙΑΤΟΣ ΨΥΝΤΕΛΕΙ
 25 ΤΑΙ ΤΑ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ Η ΕΣ ΕΙΛΑΝ ΔΕ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑ
 ΕΥΣΙΝΙ Η ΟΥΜΑΤΑ ΥΡΟΝ ΕΚΡΕΑΝ ΟΜΗΣ ΑΝΔΕΚΑ
 ΤΕΙΒΟΥΛΕΙΤΟΙΣ ΕΞ ΑΚΟΣΙΟΙΣ ΚΑΙ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ
 ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΩΝ ΤΟΥ ΣΤΕΛΟΓΟΥΣ
 ΕΝ ΗΝΟΧΗΣΙΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΟΓΙΣΤΑΣ ΚΑΤΕΙΚ
 30 ΜΗΤΡΑΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΥΟΥΝΑΣ ΔΕ ΔΩΚΑΣΙΝ ΕΝ
 ΤΩΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΝΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ
 ΑΛΛΑ ΠΑΝΤΑ ΘΕΣ ΑΠΡΟΣ ΗΚΕΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΟΥΣΙΑ
 ΑΝ ΗΛΩΚΑΣΙΝ ΕΚΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΦΙΛΟΤΙΜΟΥ ΜΕΝ
 ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΟΠΛΕΣ ΑΝ
 35 ΟΥΝ ΕΦΑΜ ΤΑΛΛΟΝ ΕΙΤΟΙΣ ΦΙΛΟΤΙΜΟΥ ΜΕΝΟΙ
 ΕΙΔΟΣ ΤΟΤΙ ΧΑΡΙΤΑΣ ΑΣΙΑΣ ΚΟΜΙΟΥΝΤΑ
 ΑΝΕΥ ΕΡΓΕΤΗΣ ΩΣΙΝ ΑΓΑΘΕΙ ΤΥΧΕΙ ΔΕ
 40 ΧΟΑΙ ΤΕΙΒΟΥΛΕΙΤΟΥΣ ΕΠΡΟΕΔΡΟΥΣ ΟΙΤΙΝ ΕΣ Α
 ΧΩΣΙΝ ΠΡΟΕΔΡΕΥΕΙΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΟΥΣ ΑΝ
 ΚΛΗΣΙΑΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣ ΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΩΝ ΓΝ
 ΔΕ ΕΥΜΒΑΛΛΕΣ ΘΑΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ
 ΜΟΝΟΤΙ ΔΟΚΕΙΤΕΙΒΟΥΛΕΙ ΕΠΑΙΝΕΣ ΑΥΤ
 45 ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΤΟΥΣ ΕΠ
 ΚΛΕΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΟΡΑΣΥΚΛΗΝ
 ΑΥΡΙΔΗΝ ΝΙΚΗΤΗΝ ΝΙΚΗΤΟΥ
 ΚΑΤΕΤΕΦΑΝ ΔΕ ΗΙ ΕΚΑΤΕΡΟ
 ΝΗΣΣΕΤΕΦΑΝΩΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ
 ΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙ
 50 ΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ Ε
 ΛΟΙΠΑ ΦΙΛΟΤΙΜΟ
 ΡΕΣ ΘΑΙ ΠΑΡΑ ΤΟΥ
 ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΡΑΣ
 ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΝ
 ΛΙΟΝΑΙΣ ΔΥΣ
 55 ΛΕΙΤΟΥ ΙΕΡΑ
 ΟΙ ΕΙΣ Α

- Ἐπί Διοκλέους ἄρχοντο(ς), ἐπί τῆς Ἴπποθωντί-
δος τρίτης καὶ δεκάτης Πρυτανείας, ἦι
Ἀριστοφάνης Στρατοκλέους Κειριάδης ἐ-
γραμμάτευεν· Βουλῆς ψηφίσματα· Σκιροφο-
5 ριῶνος τρίτει ἰσταμένου, τρίτει τῆς Πρυτα-
νείας· Βουλῆ ἐμ. Βουλευτηρίωι· τῶν Προέδρων [ἐ-
πεψήφριζεν Φανοκλῆς Ἴππομάχου Ἀγγελῆθεν
καὶ συμπρόεδροι.
Ἔδοξεν τῆι Βουλῆι καὶ τῶι Δήμωι.
- 10 Δημοκράτης Σουნიέωσ¹ Κολωνῆθεν εἶπεν· ἐπειδ[ῆ
οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν μυστηρίων, οἱ χειροτονηθέντες
εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπί Διοκλέους ἄρχοντος, τάς
τε θυ[σ]ίας ἔθυσαν, ὄσαι καθῆκον αὐτοῖς ἐν τῶι ἐνιαυ-
τῶι, τῆι τε Δήμητρι καὶ τῆι Κόρηι) καὶ τοῖς ἄλλοις
Θεοῖς,
- 15 οἷς πᾶτριον ἦν, ὑπὲρ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου
καὶ πα[ί-
δων καὶ γυναικῶν· ἔθυσαν δὲ καὶ τὰ προθύματα ΜΙΙ
καὶ τὸ ζεύγος παρεσκευάσαν ἐκ τῶν ἰδίων εἰ[ς]
τὴν κομιδὴν τῶν ἱερῶν, τὸ δὲ μερισθὲν αὐτοῖς
εἰς τὴν τοῦ ζεύγους τιμὴν ἐπέδωκαν τῆι [Β]ο[υ]-
20 λῆι, ἐπεμελήθησαν δὲ καὶ τῆς ἀλαδε ἐλάσε[ω]ς
καὶ τῆς Ἐλευσίνοι τοῦ ἸαΟκχοῦ ὑποδοχῆς· ὡ(σ)σα[ύ-
τ]ως δὲ καὶ τῶν πρὸς Ἀγραν μυστηρίων γενο-
μῆνων δις ἐν τῶι ἐνιαυτῶι διὰ τὸ συντελεῖ[σ]
θ]αι τὰ Ἐλευσίνια· ἀ[π]έ[σ]τ[ει]λαν δὲ καὶ εἰς τὰ [Ἐ-
25 λευσίνια θῦμα ταῦρον· ἐμρεσνόμεσαν δὲ κα[ί]
τῆι Βουλῆι τοῖς ἐξακοσίαις καὶ πενήκοιτα
καὶ περὶ τούτων ἀπάντων τοὺς τε λόγους
ἐνηνόχασιν πρὸς τοὺς λογιστὰς καὶ εἰ[ς]
Μητρῶιον καὶ τὰς εὐθύναις δεδώκασιν ἐν
30 τῶι δικαστηρίωι κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ
ἄλλα πάντα, ὄσα προσῆκον εἰς τὰς θυσιά[ς],
ἀνηλώκασιν ἐκ τῶν ἰδίων φιλοτιμούμενοι
πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὸν Δῆμον· ὅπως ἂν
οὖν ἐφάμιλλον εἰ τοῖς φιλοτιμουμένοις,
35 εἰδόσιν ὅτι χάριτας ἀξίας κομιούντα[ι], ὧν
ἂν εὐεργετήσωσιν. Ἀγαθῆι τύχει, δε[δ]ό-
χθαι τῆι Βουλῆι, τοὺς Προέδρους, οἵτινες ἀ[ν] λά-
χωσιν προεδρεύειν εἰς τὴν ἐπιούσαν [ἐκ-
κλησίαν, χρηματίσαι περὶ τούτων, γν[ώ]μων
40 δὲ ζυμβάλλεσθαι τῆς Βουλῆς εἰς τὸν [Δῆ-
μον, ὅτι δοκεῖ τῆι Βουλῆι ἐπαινεῖσαι τ[ο]ὺς
ἐπιμελητὰς τῶν μυστηρίων τοὺς ἐπί Διο-
κλέους ἄρχοντος, Θρασυκλῆν [Θρασυκλέους;
Αὐρίδην, Νικῆτην Νικῆτου
45 καὶ στεφανῶσαι ἐκάτερον ἠαλλοῦ μυρρί· ;

¹ Ὡς ὄνομα κύριον οὐχ εὐρεται ἐν τῇ λεξικῇ τοῦ Pape.

νης στεφάνωι, εὐσεβεία[ς] ἔνεκεν τῆς πρὸς
τοὺς Θεοὺς καὶ φιλοτι[μίας] τῆς πρὸς τὴν Βου-
λὴν καὶ τὸν Δῆμον ε
λοιπὰ φιλοτιμο[υ]μέ[νοι]ς καὶ ἄλλο ἀγαθὸν εὐ-
50 ρέσθαι παρὰ τοῦ [Δ]ήμου, ὅτου ἂν δοκῶσιν ἀξιοί
εἶναι· ἀναγρά[ψαι] δὲ τόδε τὸ ψήφισμα τὸν
γραμμάτεα τῶν κατὰ Πρυτανείαν ἐν στήλαις
λίθιναις δυσ[ῖν] καὶ στήσαι τὴν μὲν ἐν τῆι αὐ-
λῆι τοῦ ἱερ[οῦ] τοῦ ἐν Ἐλευσίνοι, τὴν δὲ
55 οἰεσα
.

Τὰ ἀνωτέρω, ἅτινα μεταγράψας εἰς τὴν κοινὴν
γραφὴν, ἐτήρησα τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ χαρακτοῦ, φέ-
ρονται ἐγγεγραμμένα ἐπὶ στήλης λίθου πάνυ σκλη-
ροῦ, πεντελησίου ὅμως πιθανῶς ἐκ τῆς θέσεως τῆς
καλούμενης κοινῶς τοῦ Κοκκιναρά. Τὸ μέγιστον
νῦν σωζόμενον αὐτῆς ὕψος, συμπεριλαμβανομένου
καὶ τοῦ ὕψους (0,03) τοῦ ὄλως ἀπλοῦ γείσου της
εἶναι 0,72 Γ.Μ, τὸ πλάτος της 0,37 καὶ κατὰ τὸ
γεῖσόν της 0,39 καὶ τὸ πάχος αὐτῆς 0,10 καὶ 0,15,
ἀδῆλον δὲ, ἐννοεῖται, πόσον αὐτῆς μέρος ἀπεκρού-
σθη κάτωθεν.

Καὶ αὕτη ἡ στήλη, ὡς καὶ ἡ προηγουμένη,
ἀνευρέθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἀνασκαπτομένου
τοῦ χώρου τοῦ μεταξὺ τοῦ ἐξ ὠμῶν πλίνθων ἀρ-
χαίου τοίχου τοῦ σημειουμένου ἐν τῷ διαγράμματι
τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1884^ω ἔτους διὰ κυανοῦ χρω-
ματος καὶ τῶν γραμμάτων Σ-Σ' καὶ τοῦ πρὸς
βορρᾶν σχεδὸν παραλλήλου αὐτῷ τοῦ ἀπολήγοντος
κατὰ τὴν πρὸς ἀνατολὰς ἄκρην του εἰς τὴν μεσαίαν
τετραγώνου στήλην, κτισθέντος δὲ ἀναμφιβόλως ἐν
Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, ἂν μὴ καὶ ἐν ὑστερωτέροις.
Ἡ γραφὴ ἐν γένει τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος εἶναι,
ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῷ παρατιθεμένῳ φωτο-
λιθογραφικῷ πανομοιότυπῳ τοῦ λίθου σφόδρα ἀνώ-
μαλος καὶ οἱ στίχοι κατ' ἀκολουθίαν διαφέροντες

¹ Ὡς αἱ νεώτεροι ἀνασκαφαὶ ἔδειξαν ὁ ἐξ ὠμῶν πλίνθων τοίχος
(τὰ λίθινα αὐτοῦ θεμέλια σώζονται κατ' ὅλον τὸ μήκος του σχεδὸν ἀλό-
γητα) ἔφθανε πρὸς βορρᾶν ἐκτεινόμενος μέχρι τοῦ τῶν νῦν μικρῶν
Προπυλαίων, ὥστε καὶ πάλαι ποτὲ ἐντεῦθεν ὑπῆρχεν ἡ κυρία πρὸς τὸν
Ναδὸν ἄνοδος· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ σχεδὸν παραλλήλος αὐτοῦ τοίχος, περὶ
τοῦ ἀνωτέρω ὁ λόγος, ἐξακολουθεῖ ἐκτεινόμενος πρὸς βορρᾶν, ἤτοι τὰ
μικρὰ Προπύλαια, ἐπ' ἰκανόν. Ἀλλὰ περὶ τούτων θὰ γίνῃ ὁ προσήκων λό-
γος ἐν τοῖς ὁσονοῦπω ἐκδόθησομένοις Πρακτικοῖς τῶν ἐτῶν 1886^ω καὶ
1887^ω. Ἐνταῦθα ἀρκετὸν νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ ἡμέτερος λιθὸς εὐρέθη ὀλί-
γον τι πρὸς βορρᾶν τῆς 5ης ἤτοι τελευταίας πρὸς ἄρκτον τετραγώνου
στήλης ἐν ἐπιχώσει, ἥτις πολλάς ἐνέφαινε τὰς μεταβολὰς.

πολύ ἀλλήλων κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν γραμμῶν. Τούτων δὲ ἡ ἐγγράφαις λίαν ἀδαθῆς καὶ τὸ σχῆμα ἤκιστα ἐπιμελές καὶ κομψόν, ἴσως διότι καὶ αὐτὴ ἡ σκληρότης τοῦ λίθου οὐ μικρὸν εἰς τὴν ἐγγράφαις ἐγένετο κώλυμα. Καὶ ὅμως καὶ τοιοῦτον ὂν τὸ σχῆμα τῶν γραμμῶν μαρτυρεῖ οὐδὲν ἤττον τοὺς Μακεδονικοὺς ἔτι χρόνους καθὼς καὶ ἡ ὄλη τοῦ ψήφισματος ὑφῆ, φράσεις μάλιστα τινες αὐτοῦ, οἷα λ. γ. ἡ τῶν στίχων 37—38 οἴτινες ἀνλάχωσιν προεδρεύειν¹ δεικνύουσι πολὺ καλλίονας χρόνους ἢ ἡ διὰ τοῦ ε σταθερὰ σχεδὸν γραφὴ τοῦ η ἐν ταῖς τυπικαῖς ἐκείναις φράσεσι τεῖ Βουλῆ τεῖ Δήμητροι κτλ. καὶ ἡ ἐν ἀρχῇ φράσις Βουλῆς ψήφισματα.²

Τὸ ψήφισμα ἐρρήθη ὑπὲρ τῶν δύο μόνον (στίχ. 43-45), τῶν ἐξ Ἀθηναίων ἀπάντων ἐκλεγέντων,³ ἐπιμελητῶν τῶν μυστηρίων αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ τὸ τέλος αὐτοῦ (στίχ. 4-5), ἐπὶ Διοκλέους ἄρχοντος, ὅποτε ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον δέκα καὶ τρεῖς φυλαὶ (στίχ. 1) καὶ ἑξακόσιοι πεντήκοντα ($13 \times 50 = 650$) βουλευταὶ (στίχ. 26). Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δέκα καὶ τρεῖς γενομένας τὰς φυλάς ἐν Ἀθήναις ἐγινώσκουμεν μόνον κατὰ τοὺς Ἀδριανεῖους χρόνους, ὅποτε εἰς τὰς πρὸ παραχούσας δώδεκα εἶχε προστεθῆ καὶ ἡ εἰς τιμὴν τοῦ φιλαθηναίου Αὐτοκράτορος ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κληθεῖσα Ἀδριανίς. Ἀλλὰ καὶ τότε ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ὄχι μόνον δὲν ἠῤῥῆθη εἰς ἑξακόσιους πεντήκοντα, ἀλλὰ τούναντίον καὶ ἠλαττώθη μάλιστα ἐπανελθὼν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν δέκα φυλῶν τοῦ Κλεισθένους καὶ ἐν τοῖς λίθοις τῶν χρόνων ἐκείνων ἀναγεγραμμένον φέρεται πάντοτε ἡ Βουλὴ τῶν Φ (= 500).⁴

¹ Παράδ. C. I. A. II, 1, 334 καὶ τὰ ἐκείνῃ τοῦ Köhler σημειώμενα· ἐννοεῖται ὅμως οἴκοθεν, ὅτι κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἐπομένοις λεγόμενα δυνατὸν τὸ ψήφισμα ἐκείνο νὰ μὴ ἀναφέρηται εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Χρῆμωνίδου πολέμου (267-260 π. X.).

² Τὴν φράσιν δὲν ἐνθυμούμεθα νὰ ἀνέγνωσκα ἄλλαχόθ, ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι ὑπάρχει που ἐν τοῖς μέχρι τοῦδε γνωστοῖς ἡμῖν ψήφισμασι καὶ διέλαθε τὴν προσοχὴν μου· περὶ τῶν ὁμοίων ὅμως αὐτῆ καθὼς καὶ περὶ τῆς φράσεως Βουλῆ ἐμ Βουλευτηρίῳ παράδ. C. I. A. II, 1, 403, 431, 440 κτλ. καὶ τὰ ἐκείνῃ σημειώματα τοῦ Köhler.

³ Παράδ. C. I. A. II, 1, 376 καὶ τὸ ἐν τούτῳ τῷ τεύχει προηγούμενον ψήφισμα.

⁴ Ἴδε περὶ πάντων τούτων Ivan Müllers Handbuch der classischen Alterthums-Wissenschaft IV (1887) σελ. 133 καὶ τὰς ἐκεῖ σημειώσεις καὶ παραπομπάς. Ἐκεῖ γίνεται ὁ προστήκων περὶ πασῶν τῶν ἐν τοῖς ὑστερωτέροις Ρωμαϊκοῖς χρόνοις ἐπελθουσῶν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν Βουλευτῶν μεταβολῶν. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ἐκ μόνον

Δὲν ἀνάγεται λοιπὸν τὸ ἡμέτερον ψήφισμα εἰς τοὺς Ἀδριανεῖους χρόνους· φανερὸν ὅμως ἐπίσης ὅτι οὔτε εἰς τοὺς πρὸ τῆς φυγῆς ἐκ τῆς Ἑλλάδος (287/6 π. X.) Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ χρόνους, οὔτε εἰς τοὺς μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Ἀτταλίδος φυλῆς (200 π. X.) δύναται ν' ἀναφέρηται καὶ οὐδαμῶς γρήξει ἐνταῦθα μακρῶν λόγων τὸ πρᾶγμα εἰς ἐξήγησιν. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους (τοὺς πρὸ τοῦ 287 π. X. δηλ.) γνωστὴ εἶναι καὶ ἐκ τῶν συγγραφέων καὶ ἐκ τῶν λίθων ἡ ἐπελθούσα εἰς τὸ πολίτευμα τῶν Ἀθηναίων μεταβολὴ διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὰς ὑπαρχούσας δέκα τοῦ Κλεισθένους φυλῆς τῆς Ἀντιγονίδος καὶ Δημητριάδος καὶ τῆς ἀυξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν ἀπὸ πεντακοσίων εἰς ἑξακόσιους ($12 \times 50 = 600$),¹ κατὰ δὲ τούτους (τοὺς μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν δηλ. τῆς Ἀτταλίδος) οὐδαμῶς τοιαύτη μεταβολή, οἷαν ὁ ἡμέτερος λίθος ὑποδηλοῖ, μαρτυρεῖται, οὔτε ὑπὸ τῶν λίθων, οὔτε ὑπὸ τῶν συγγραφέων· αἱ φυλαὶ παραμένουσι πάντοτε δώδεκα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἑξακόσιοι μέχρι τῶν Ἀδριανεῖων χρόνων.² Δέκα καὶ τρεῖς λοιπὸν ἐγένοντο αἱ φυλαὶ ἐν Ἀθήναις καὶ 650 οἱ βουλευταὶ κατὰ τοῦτο τὸ μεταξὺ (287-200) χρονικὸν διάστημα, καθ' οὓς δηλ. χρόνους προσετέθη καὶ ἡ Πτολεμαίς, ἐπὶ Διοκλέους ἄρχοντος, ὅστις ἀνδρῶν ἦναι παντάπασιν νέος ἄρχων, εἰς τοὺς ἀλλαχόθεν ἑπτὰ μέχρι τοῦδε γνωστούς ὄγδοος αὐτὸς προστιθέμενος,³ ἀνάγκη νὰ ἦναι κατὰ τὰ

τοῦ ἐκεῖ μνημονευομένου χωρίου τοῦ Πικυανίου (1,3,4) δὲν πιστεύω νὰ συνάγεται ἀναγκάτως, ὅτι ἠῤῥῆθη ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Ἀδριανίδος εἰς 540. Τὰ ὑπὸ τοῦ Neubauer περὶ τούτου λεγόμενα μοὶ εἶναι ἀτυχῶς ἀγνωστα. διότι δὲν κατώρθωσα νὰ εἶρω τὸ βιβλίον του ἐν Ἀθήναις.

¹ Ὅταν ἡ Ἀντιγονίς καὶ Δημητριάς προστεθῆσαν (306/5 π. X.) εἰς τὰς παραχούσας δέκα φυλάς κατέλαβον τιμῆς φαίνεται χάριν πρὸς τοὺς ἀνακηρυχθέντας σιωπηρὰς Ἀντίγονον καὶ Δημήτριον τὴν πρώτην θέσιν, ὥστε ἡ ἐπίσημος τῶν φυλῶν τάξις ἦτο ἡ ἑξῆς: I Ἀντιγονίς, II Δημητριάς, III Ἐρεχθίδης, IV Αἰγίδης, V Πικυανίς, VI Λεωνίδης, VII Ἀκκαμανίς, VIII Οἰνήτης, IX Κερκροπίς, X Ἰπποθωνίς, XI Λιανίς, XII Ἀντιοχίς. Πικυανίς. Πλουτάρχ. Δημ. § 104. C. I. A. II, 336 (=C. I. G. 111), 316, 322, 330, 335. Büchh, Epigraphisch-Chronologische Studien, σελ. 57.

² Πικυανίς. Πολύβ. 16, 25. Liv. 31, 15. Πικυαν. 1, 5, 5. 1, 8, 6. C. I. A. II, 465, III, 465, 578 καὶ πλείστα ἄλλα. Ἡ βουλὴ τῶν X (=600) φέρεται οὔτως ἀναγεγραμμένη ἐπὶ τῶν λίθων μέχρι τοῦ 130 μ. X., ὅποτε προστεθείσης τῆς Ἀδριανίδος ἐπέλθειν ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα ἐλάττωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν.

³ Πικυανίς. νῦν Bul. de Cor. Hellénique, 1888, σελ. 75· ἡ ἐκεῖ παραπομπὴ C. I. A. II, 839 ἐπιβεβαιώνει ὅτι εἶναι τυπογραφικὴ ἀδελφία.

ειρημένα, ἢ ὁ κυδαθηναίεὺς Διοκλῆς (247 π.Χ.)¹ ἢ ὁ μνημονευόμενος ἐν τῷ εἰς τιμὴν τοῦ στρατηγῶν Δημαινέτου ψηφίσματι (214-209 π.Χ.)² καὶ μᾶλλον οὗτος (ἂν μὴ ὦσιν ὄντως ἀμφοτέροι οὗτοι εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἄρχων, ὅπερ πιθανώτατον)³ εἰς οὗ τοὺς χρόνους ἐρρήθη κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ ἡμέτερον ψήφισμα. Καὶ τῷ ὄντι πότε ἀκριβῶς καθηγήθησαν αἱ δύο φυλαὶ Ἀντιγονίς καὶ Δημητριάς εἶναι ἀγνωστον, μηδεμιᾶς περὶ τοῦ πράγματος περισωθείσης ἡμῖν μαρτυρίας· ἐπειδὴ δὲ ἡ γνώμη τῶν φρονούντων, ὅτι ἡ ἀπάλειψις τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐκ τοῦ καταλόγου καὶ ἡ ἀντικατάστασις διὰ τῶν τῆς νεωτέρας Ἐρεχθίδος καὶ τῆς νεωτέρας Αἰγιηίδος⁴ ἢ κατ' ἄλλους Ἀντιοχίδος⁵ ἐγένετο εὐθὺς μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ Δημητρίου ἐκ τῆς Ἑλλάδος, (287/6 π.Χ.) ἢ τοῦλάχιστον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ (284/3 π.Χ.) δὲν συνάδει μὲ τοὺς περισωθέντας ἡμῖν λίθους,⁶ ἐγνωμάτευσαν ἄλλοι, ὅτι ἡ καταργησις ἐγένετο κατὰ τὸν Χρεμωνίδειον καλούμενον πόλεμον (266-260 π.Χ.),⁷ ὁπότε προστεθείσης καὶ τῆς Πτολεμαίδος εἰς τιμὴν Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (Παυσ. 1,8,1),⁸ αὕτη μὲν ἀντικατέστησε τὴν Δημητριάδα ἕκτι δὲ μὴ ταχθεῖσα μεταξὺ τῶν φυλῶν, ἡ δὲ νεωτέρα Ἐρεχθίδος τὴν Ἀντιγονίδα τὴν δευτέραν πιθανῶς ἐν τάξει λαβοῦσα θέσιν·⁹ ἀλλὰ καὶ τρίτη τις ὑπῆρξε γνώμη ὅτι, τῶν δύο ἐκείνων φυλῶν καταργηθεισῶν καὶ τῆς Πτολεμαίδος προστεθείσης, ἑνδεκα ἐγένοντο αἱ φυ-

λαὶ ἐν Ἀθήναις¹ μέχρι τῆς προσθήκης τῆς Ἀτταλίδος,² ἧτοι ἐπὶ ἡμῖσιν τοῦλάχιστον αἰῶνα (246-200 π.Χ.).

Ἄλλὰ τὰ μὲν κατὰ τὰς δύο νεωτέρας φυλάς ἀπεδείχθησαν ἤδη λόγοι κενοὶ ἢ εἰκασίαι ἀβάσιμοι,³ ὁ δὲ ἡμέτερος λίθος ἀναιρῶν, ὡς εἰκός, καὶ τὴν γνώμην τῶν δεχομένων 11 τὰς φυλάς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ἐγκαίρως πάνυ ἤλθεν εἰς φῶς νομίζω εἰς κύρωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς μόνης ὀρθῆς κατ' ἐμὲ γνώμης τοῦ J. Beloch, ὅστις τοῦτο μὲν ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως, ἣν πρῶτος ἐποίησατο, περὶ τῆς ἐγγραφῆς τῶν θεσμοθετῶν κατὰ τὴν ἐπίσημον τῶν φυλῶν τάξιν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀρχόντων τῷ δημοσιευθέντι τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ

¹ Παράβ. Zeitschrift f. Alterthums-Wissenschaft 1857 σελ. 18 καὶ ἐξῆς.

² Ἡ τάξις τῶν δωδέκα φυλῶν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Ἀτταλίδος μαρτυρομένη ὑπὸ πολλῶν μνημείων ἦν ἡ ἐξῆς: I Ἐρεχθίδος, II Αἰγιηίδος, III Πανδιονίς, IV Λεωντίς, V Πτολεμαίς, VI Ἀκαμαντίς, VII Οἰνίς, VIII Κεκροπίς, XI Ἴπποθωντίς, X Αἰαντίς, XI Ἀντιοχίς, XII Ἀτταλίς. Ὁ Böckh θέλων νὰ ἐξηγήσῃ τὴν παράδοξον (5ην) θέσιν τῆς Πτολεμαίδος ἐν τῇ τάξει ταύτῃ (Epigr. Chronol. Stud. σελ. 57), θέσιν, ἣτις ἐπανεφέρει τὸν Ross εἰς τὴν ἡμαρτημένην γνώμην τοῦ Corsini (Fasti Attici, 1, σελ. 165, 177) ὅτι καὶ ἡ Ἀντιοχίς καὶ ἡ Δημητριάς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ταύτην εἶχον τὴν θέσιν (ἡ μὲν τὴν 5ην δηλ. ἡ δὲ τὴν 12ην), ἣν κατόπιν ἔλαβον αἱ πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτῶν δημιουργηθεῖσαι Πτολεμαίς καὶ Ἀτταλίς (Demen, 1, σελ. 2. Εὐστρατιᾶδος Διατριβ. Ἐπιγρ. 1856, σελ. 21 καὶ ἐξ.), ὁ Böckh, λέγων, ὑπέθεσεν ὅτι κατ' ἀρχὰς ἡ Πτολεμαίς ἀντικαταστάσασα τὴν νεωτέραν Αἰγιηίδα εἶγε λάβει τὴν 6ην θέσιν, ὡστε ἡ τάξις τῶν φυλῶν τότε ἐγένετο ἡ ἐξῆς: I Ἐρεχθίδος νεωτέρα, II Ἐρεχθίδος, III Αἰγιηίδος, IV Πανδιονίς, V Λεωντίς, VI Πτολεμαίς, VII Ἀκαμαντίς, VIII Οἰνίς, IX Κεκροπίς, X Ἴπποθωντίς, XI Αἰαντίς, XII Ἀντιοχίς ὅταν δὲ κατόπιν ἐσθῆσθη τὸ καταλόγος καὶ ἡ νεωτέρα Ἐρεχθίδος καὶ ἀντ' αὐτῆς προσετέθη ἡ Ἀτταλίς δωδεκάτη, ὅπως αὕτη, ἧτοι εἰς τὸ τέλος, τότε ἐχώρησαν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἧτοι πρὸς τὴν ἀρχὴν, πᾶσαι αἱ φυλαὶ κατὰ μίαν θέσιν καὶ ἐνταῦθεν ἡ Πτολεμαίς ἤλθε πέμπτη ἐν τῇ τάξει. Ὅτι ἐκ τοῦ ἡμετέρου λίθου τὸ πρᾶγμα ἐξηγεῖται, ὡς κατωτέρω βεβαιῶνεται, ἀπλούστερον καὶ φυσικώτερον περιττόν καὶ νὰ τὸ σημειώσω ἐνταῦθα.

³ Ἡ νεωτέρα Ἐρεχθίδος λ. γ. οὐδὲν ἄλλο ἢ ἡ ἡμαρτημένη ἀνάγνωσις Ἐρεχθίδος φυλῆς νεωτέρ[ας] ἀντὶ τῆς ὀρθῆς Ἐρεχθίδος φυλῆς νεωτέρ[ας] (C. I. A. II, 966. Zeitschrift f. Alt. Wissen. 1857, σελ. 21). Αἰγιηίδος δὲ νεωτέρα οὐδ' ἠδύνατο ὅλος νὰ ἐπαρῆ κατὰ τοὺς δεχομένους ὅτι αἱ δύο ἐκείναι φυλαὶ καθηγήθησαν ἅμα τῇ προσθήκῃ τῆς Πτολεμαίδος, (Hermes, 2, σελ. 288 καὶ ἐξῆς)· ὅτι δὲ καὶ ἡ νεωτέρα Ἀντιοχίς τοῦ Gilbert (Philologus, 1880, σελ. 374. Ἀθην. 6, 271) δὲν ἐστηρίζετο ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων ἤρκει νὰ δείξῃ μόνη ἢ παρατήρησις ὅτι, ἂν δημόται Ἀγρολεῖς ἀνήκον καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δωδέκα φυλῶν εἰς τὴν Ἐρεχθίδα φυλὴν (C. I. A. 338) ἀδύνατον δὲν ἦτο νὰ ἀνήκον τοιοῦτοι (οἱ ὑπέρτερον λ. γ. Ἀγρολεῖς) κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ εἰς τὴν Ἀντιγονίδα (παράβ. καὶ Hermes, 9, σελ. 415, Anhang, Mittheil. d. Deut. Instit. 1879, σελ. 99, σημ. 2 καὶ σελ. 329). Τί περὶ πάντων τούτων φρονεῖ ὁ Spangenberg ἀγνωσῶ, διότι καὶ τούτου τὸ βιβλίον δὲν κατώρθησα νὰ εὔρω ἐν Ἀθήναις.

¹ Παράβ. Dumont, Archontes Atheniens, σελ. 46. Fast. Épon. σελ. 65.

² Παράβ. Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1887, σελ. 3-4 στίχ. 18 καὶ σελ. 8.—11 = Bul. de Cor. Hell. ἔ. ἀ. σελ. 81.

³ Παράβ. Bul. d. Cor. Hell. ἔ. ἀ. σελ. 76 καὶ ἐξῆς Παραγθεῖς τῷ ὄντι ὑπὸ τοῦ Dumont καὶ μὴ ἔχων ὑπ' ὄψιν μου, οὔτε τὸ ἀντίγραφον τοῦ Köhler, οὔτε τοὺς πίνακας τοῦ Εὐστρατιᾶδος (C. I. A. II, 859 = Ἐπιγρ. Ἀνέκδ. 1852 ἀριθ. 66) ἔγραψα ὅτι (Ἐφημ. Ἀρχ. 1887, σελ. 11) ἀδύνατον εἶναι ὁ τοῦ εἰς Δημαινέτον ψηφίσματος ἀρχῶν Διοκλῆς νὰ συντακτοῦν πρὸς τὴν Κυδαθηναίαν Διοκλέα. Τὸ πρᾶγμα οὐ μόνον δυνατόν, ἀλλὰ καὶ πιθανόν εἶναι καὶ ἡ πιθανότης του αὐξάνεται ἐπὶ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου λίθου, ὡς κατωτέρω δευχθήσεται.

⁴ Wachsmuth, Stadt Athen, 1, 624. Böckh, Epigr. Chronologische Studien σελ. 57 καὶ τὰς ἐκεῖ παραπομπάς.

⁵ Philologus, 39 (1880) σελ. 373 καὶ ἐξῆς.

⁶ Παράβ. C. I. A. II, 316, 324 κτλ.

⁷ Παράβ. περὶ τούτου τοῦ πολέμου Droysen, Geschichte des Hellenismus III, 1, σελ. 230 καὶ ἐξῆς.

⁸ Ἐβασίλευσεν οὗτος κατὰ Droysen ἔ. ἀ. III, 2 πίν. 3ος ἔτη 39, ἧτοι ἀπὸ τοῦ 285^{ου} μέχρι τοῦ 246^{ου} ἔτους π. Χ. ὁπότε καὶ ἀπέθανε.

⁹ Παράβ. Hermes, 2, 287 καὶ ἐξῆς. Ἀλλὰ τὴν γνώμην του ταύτην φαίνεται ἀπορρίψας κατόπιν ὁ Dittenberger καὶ τοῖς τὰς 11 φυλάς δεχομένοις συνταχθεῖς (Hermes, 9, σελ. 415, σημ.)

Εὐστρατιάδου (Ἐπιγρ. Ἀνέκδοτοι 1852 ἀριθ. 66 = C. I. A. II, 859)¹ τοῦτο δὲ ἐπὶ τῆς μαρτυρίας Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου (ἐν λέξει Βερενικίδα) καὶ τῶν ἐν γένει πολιτικῶν σχέσεων καὶ τῶν ἱστορικῶν γεγονότων τῶν χρόνων ἐκείνων (266-200) στηριζόμενος, ἐγνωμάτευσεν ὅτι οὐχὶ κατὰ τὸν Χρομμωνίδειον πόλεμον, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ τέλος τοῦ 3^{ου} π. Χ. αἰῶνος κατηργήθησαν αἱ δύο φυλαὶ Ἀντιγονίς καὶ Δημητριάς καὶ ὅτι πρὸς τοῦτοις ἡ Πτολεμαίς προστεθῆναι οὐχὶ εἰς τιμὴν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τῆς βασιλείας (285-246) Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἀλλ' ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου (246-221) καὶ ὅχι καὶ ὅχι πολλὰ ἔτη μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ἀράτου ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τῆς Μακεδονικῆς φρουρᾶς (229 π. Χ.) ὅποτε καὶ ὁ δῆμος Βερενικίδα εἰς τιμὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Βερενίκης (Στεφ. Βυζ. ἐ. ἀ.) ἐδημιουργήθη, ὡς κατόπιν ἐδημιουργήθη ὁ δῆμος Ἀπολλωνιεὺς εἰς τιμὴν τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀττάλου Ἀ' Ἀπολλωνίδος ἢ Ἀπολλωνιάδος συγχρόνως, ἐν-

¹ Neue Jahrbücher f. Philologie und Paedagogik 1884, σελ. 481 καὶ ἐξῆς. Χάριν τῶν μὴ ἐχόντων πρόχειρον τὸ βιβλίον ἀναγράφω ἐνταῦθα, παραλείπων ἐπίσης χάριν συντομίας τὰ κρίμα ὀνόματα. Δύο ἔτη ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἀρχόντων (C. I. A. II, 859) τὸ 1ον καὶ 13ον (14ον πιθανῶς) κατὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Beloch περὶ τῆς ἀναγραφῆς τῶν θεσμοθετῶν κατὰ τὴν ἐπίτημον τῶν φυλῶν τάξιν.

1ον ἔτος.

13ον (14ον) ἔτος.

Ἄρχ. Διομεεὺς	Ἄρχ. Προβαλίσιος Πανδιονίς
βασ. Ἀχαρνέως Οἰνηίς	βασ. Ἀμαξαντεὺς Ἰπποθωνίς
πολ. Προσπάλτιος Ἀκαμαντίς	πολ. Ἀχαρνέως Οἰνηίς
θεσμ. ἐκ Κολωνοῦ Αἰγῆς IV	θεσμ. Κυθαθηναίους Ἀντιγονίς I
» Παιαντεὺς Πανδιονίς V	» Λαμπρεὺς (Δημητριάς) II
» Λευκονοεὺς Λεωντίς VI	» Βερενικίδης Πτολεμ. VII (VI)
» Ἀχεροδούς Ἰπποθωνίς XI(XI)	» Αἰζωνεὺς Κεχροπίς X (IX)
» Ραμνοσίσιος Αἰαντίς XI(XII)	» Φαληρεὺς Αἰαντίς XII(XI)
» Ἀλωπεκῆθ. Ἀντ. XII(XIII)	» Παληρεὺς Ἀντιογίς XIII(XII)

Ἐν τῷ ἔτει 13^ω (14^ω) ἀντικατέστησα εἰς τὸν δεῦτερον θεσμοθέτην Λαμπρεῖα τὴν παρὰ Beloch Ἐρεχθηίδα διὰ τῆς Δημητριάδος, ἀφοῦ ἐκ τοῦ ἡμετέρου λίθου προκύπτει σαφῶς, ὅτι οὗτοι αὐτὴ δὲν εἶχε καταργηθῆ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Πτολεμαίδος, ὅποτε ἀνεμφεδύτως νείαι μεταβολαὶ ἐπῆλθον εἰς τὰς σχέσεις τῶν δῆμων πρὸς τὰς φυλάς καὶ κατ' ἀκολουθίαν δυνάμεθα εὐλόγως νὰ δεχθῶμεν, ἂν μὴ τι ἄλλο, ὅτι Λαμπρεῖτε δημόσια ὑπῆγοντο καὶ εἰς τὴν Δημητριάδα. Ἐπίσης δὲ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου λίθου στηριζόμενος ἔταξα 10ην 12ην καὶ 13ην τὰς τρεῖς τελευταίας φυλάς Κεχροπίδα, Αἰαντίδα καὶ Ἀντιογίδα, 7ην δὲ τὴν Πτολεμαίδα, ἐγκλείσας ἐν παρενθέσει τοὺς ἀριθμούς, οὓς αὐτὰι παρὰ Beloch φέρουσι. Τούναντίον ἔπραξα ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει, ἐνέκλεισα δηλ. τοὺς κατ' ἐμὲ ἀριθμούς τῶν τριῶν τελευταίων φυλῶν ἐν παρενθέσει, διότι πιθανόν μὲν εἶναι (ἴδε καὶ Εὐστρατ. ἐ. ἀ. σελ. 22 καὶ Köhler C. I. A. 859), ἀλλ' ὅχι καὶ βέβαιον ὅτι καὶ τὸ 1ον ἔτος τοῦ καταλόγου ἀναγράφει ἄρχοντας ἄρξαντας μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Πτολεμαίδος.

νοεῖται, μετὰ τὴν προσθήκην τῆς Ἀτταλίδος φυλῆς (Hermes, IX σελ. 414). Εἶναι δὲ ἀνάγκη νῦν νὰ προσθέσω ἐγὼ εἰς ταῦτα ὅτι, ὡς ὁ ἡμέτερος λίθος σαφῶς φθέγγεται, οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρόνων ἐκείνων «τοῖς πᾶσι τὰ πάντα γενόμενοι, ἵνα τοὺς πάντας κερδήσωσι» οὐδετέραν τῶν δύο ἐκείνων φυλῶν καταργήσαντες¹ προσέθησαν δεκάτην τρίτην τὴν Πτολεμαίδα δόντες μάλιστα αὐτῇ τὴν ἐν τῷ μέτρῳ (7^{ον}) τιμητικὴν θέσιν² καὶ ὅτι αἱ ἀνωμαλίαι ἐκεῖναι τοῦ καταλόγου τῶν ἀρχόντων, εἰς ἃς καὶ αὐτὸς ὁ Beloch³ προσέκρουσε, δύνανται νῦν ἐξ ἄλλων λόγων πολὺ εὐκολώτερον νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ ὅχι ἐξ ἀντιγραφικῆς ἀβλεψίας; Διότι οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι, προστεθείσης τῆς Πτολεμαίδος δεκάτης τρίτης φυλῆς, καὶ τὰ τῶν δῆμων βεβαίως μετήλλαξαν θέσιν.

Οὔτε κατηργήθησαν λοιπὸν οὔτε ὀνόματα ἤλλαξαν, ἀλλὰ παρέμειναν ὑπάρχουσαι ἡ Ἀντιγονίς καὶ ἡ Δημητριάς μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τῆς Ἀτταλίδος (200 π. Χ.), ὅποτε καὶ μόνον οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τοὺς ἐκ δυσμῶν ἰσχυροὺς συμμάχους τῶν πεποιθότες ἐτόλμησαν καὶ νὰ ἀποξέσωσιν ἐκ τῶν λίθων τὰ ὀνόματα αὐτῶν (ἴδε C. I. A. II, 331, τὴν σημ. τοῦ Köhler). Οὐδ' ὑπῆρξαν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, κατὰ τὴν γνώμην μου, καθ' οὓς ἑνδεκά ἐγένοντο αἱ φυλαὶ ἐν Ἀθήναις. Ἄλλη τις ὁμοίως ἐγένετο μεταβολὴ ἢ προσθήκη τῆς Πτολεμαίδος (229-221 π. Χ.)⁴ ὡς δεκάτης τρίτης φυλῆς, μεταβολή, ἥτις

¹ Ὁ Beloch, ἐπὶ μόνου, ὡς εἰκόσ, τοῦ καταλόγου τῶν ἀρχόντων στηριζόμενος, υπέθεσε λίαν εὐλόγως ὅτι εἰσαχθείσης τῆς Πτολεμαίδος ἐξέλιπεν ἡ Δημητριάς, τῆς Ἀντιγονίδος παραμεινάσης κολακείας χάριν πρὸς Ἀντίγονον τὸν Δόσωνα (ἐ. ἀ. σελ. 487).

² Ἡ τάξις τῶν φυλῶν τότε ἦν ἡ ἀκόλουθος κατὰ τὴν γνώμην μου: I Ἀντιγονίς, II Δημητριάς, III Ἐρεχθηίς, IV Αἰγῆς, V Πανδιονίς, VI Λεωντίς, VII Πτολεμαίς, VIII Ἀκαμαντίς, IX Οἰνηίς, X Κεχροπίς, XI Ἰπποθωνίς, XII Αἰαντίς, XIII Ἀντιογίς. Ὅταν κατόπιν κατηργήθησαν μὲν αἱ δύο πρώται, προστεθῆναι δὲ εἰς τὸ τέλος ἡ Ἀτταλίδος ἔλαβεν, ὡς εἰκόσ, ἡ Πτολεμαίς τὴν 7ην θέσιν.

³ Δὲν μετὰ λαμβάνει βεβαίως ὁ ὑπ' ἀριθ. 991 κατάλογος τοῦ C. I. A. II, ἀλλὰ νομίζω ὅτι τοῦ πράγματος πρέπει νὰ ζητηθῆ νῦν ἄλλη ἐξηγήσις. Ὁ λίθος εἶναι ἀληθῶς, ὡς ὁ Köhler σημειοῖ, ἄνω, πλὴν μικρᾶς τιμῆς κατὰ τὴν ἔμπροσθεν ὀρθρῶν βλάβης, σῶος καθ' ὅλον τοῦ τὸ πάχος καὶ ἡ ἐξεργασία τῆς ἐπιφανείας τοῦ τοιαύτου, ὥστε ν' ἀποκλείη τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἔστεικεν ἄλλος λίθος· ἀλλ' ἡ πρὸς τὰριστέρῳ τοῦ ὀρθρῶτος ἐπίσης σῶα ἐπιφάνειά του μαρτυρεῖ ὅτι ἠδύνατο ἐκεῖ ἄλλος λίθος νὰ προσκολληθῆ καὶ πιθανώτατα ἦν τοιοῦτος προσκολλημένος, ἐν ᾧ ἴσως τὸ τε ψήρισμα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν δῆμων τῶν δύο φυλῶν Ἀντιγονίδος καὶ Δημητριάδος ἦσαν ἐγκαταραγμένα. (Παράβ. καὶ Ross, Demen, σελ. 3).

⁴ Κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος (221ον π. Χ.) ἀπέθανε Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης. (Droysen, ἐ. ἀ.).

επανελήφθη καὶ πάλιν κατόπιν κατὰ τοὺς Ἀδριανείους χρόνους¹, χωρὶς ὅμως νὰ συνεπιφέρῃ καὶ τὴν ἄλλην μεταβολήν, τὴν εἰς 650 δηλ. αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Κατὰ δὲ ταύτην τὴν περίοδον τοῦ χρόνου καὶ δὴ καὶ πιθανώτατα μεταξὺ τοῦ 214^{ου} καὶ 209^{ου} ἔτους π. Χ. ἐρρήθη καὶ τὸ ἡμέτερον ψήφισμα ὑπὲρ τῶν ἐπιμελητῶν τῶν μυστηρίων ἐπ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ Διοκλέους ἀρχοντος ὅστις 12^{ος} μὲν ἢ μᾶλλον 13^{ος} φέρεται ἀναγεγραμμένος ἐν τῷ ἄνω μνημονευθέντι καταλόγῳ τῶν ἀρχόντων (C. I. A. II. 859), μέσος δὲ μεταξὺ τοῦ Χαιρεφῶντος καὶ Αἰσχυρῶντος ἐν τῷ εἰς τιμὴν τοῦ στρατηγοῦ Δημαινέτου ψηφίσματι (Ἐφ. Ἀρχ. 1887, σελ. 3-4).

Περὶ τῶν καθ' ἕκαστον τοῦ ψηφίσματος δὲν ἔχω πολλὰ νὰ παρατηρήσω.

Στίχ. 5. *Τρίτει ἰσαμένον, τρίτει τῆς Πρυτανείας.* Κατὰ τὰ κοινὰ ἔτη μία μὲν φυλὴ θὰ ἐλάγχανε νὰ πρυτανεύῃ 29 ἡμέρας, ἑτέρα ἐπίσης 29, ἂν τὸ ἔτος εἶχε 355 ἡμέρας, 28 δὲ ἂν τὸ ἔτος εἶχε μόνον 354, αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι ἀνὰ 27 ἡμέρας. Ἄν τὸ ἔτος εἶχε καὶ ἐμβόλιμον μῆνα, 384 δὲ ἡμέρας, τότε, 7 μὲν φυλαὶ θὰ ἐλάγχανον νὰ πρυτανεύσωσι ἀνὰ 30 ἡμέρας, 6 δὲ ἀνὰ 29· ὥστε ὁποῖόντι ἦν τὸ ἔτος, καθ' ὃ ἐρρήθη τὸ ἡμέτερον ψήφισμα, ἐκ τούτου καὶ μόνου, ὅτι ἡ Ἰπποθωντίς ἔλαχε νὰ πρυτανεύσῃ 29 ἡμέρας, δὲν δυνάμεθα βέβαια νὰ εἰκάσωμεν.

Στίχ. 19. *Ἐπέδωκαν τῷ [B]ο[v].λεῖ ἡδύνατο καὶ τῷ πόλει νὰ συμπληρωθῇ.* Τὸ νόημα εἶναι βεβαίως ὅτι εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ ζεύγους ἐδᾶπνήσαν ἐξ ἰδίων.

Στίχ. 22-24. *Τῶν πρὸς Ἄγραν μυστηρίων γενομένων δις ἐν τῷ ἐνιαυτῷ διὰ τὸ συντελεῖ[σθ]αι τὰ Ἐλευσίνια.*—Τὰ πρὸς Ἄγραν μυστήρια (τὰ καὶ μικρὰ καλούμενα) ἐτελοῦντο κατὰ μῆνα Ἀρθεστηριῶνα καὶ ἦσαν οἰονεὶ προπαρασκευῆ διὰ τὰ ἐν Ἐλευσίνι (τὰ μεγάλα) τὰ τελούμενα, ὡς γνωστόν, τὸν φθινόπωρον, ἤτοι κατὰ μῆνα Βοηδρομιῶνα (A. Mommsen, Heortologie σελ. 77, 222, 373). Οἱ θέλοντες λοιπὸν ἐκ τῶν ξένων νὰ μνηθῶσι ἦσαν ἡναγκασμένοι δις νὰ ἔλθωσιν εἰς Ἀθήνας, τὸ ἕαρ, χάριν τῶν πρὸς Ἄγραν, καὶ κατόπιν τὸν φθινόπωρον, χάριν τῶν ἐν

¹ Καὶ τότε οἱ Ἀθηναῖοι τιμῆς βέβαια χάριν ἔδωκαν τῇ Ἀδριανίδι τὴν ἐβδόμην θέσιν. (Παράβ. Hermes 9, σελ. 297.)

Ἐλευσίνι μυστηρίων· οἱ ἐπιθυμοῦντες μάλιστα καὶ τῆς ἐποπτείας, ἤτοι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τῆς μυσσεως, ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον, νὰ μετάσχωσι, τετράκις ἔπρεπε νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰς Ἀθήνας, ἀφοῦ ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος (Δημήτρ. § 26) «ἐπώπτευσον δὲ τοῦλάχιστον ἀπὸ τῶν μεγάλων ἐνιαυτὸν διαλείποντες». Τοῦτο ὅμως εἰς πολλοὺς αὐτῶν, ὡς εἰκός, δὲν ἦτο εὐκόλον καὶ τούτοις ὑποθέτω χαριζόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι ἐτέλουν δις ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, ἤτοι καὶ ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως πιθανῶς τῆς ἐν Ἐλευσίνι τελετῆς, τὰ πρὸς Ἄγραν μυστήρια, οὐχὶ κατὰ πάντα ὅμως τὰ ἔτη ἴσως, ἀλλὰ μόνον ὅταν ἐν Ἐλευσίνι ἐτελοῦντο τὰ πεντετηρικά, τὰ καὶ ἰδίως μεγάλα καλούμενα, Ἐλευσίνια· εὐνόητον δὲ ὅτι, ἂν τὰ περὶ τοῦ ἀρχοντος Διοκλέους ἀνωτέρω εἰρημένα δὲν εἶναι ἀβάσιμα, ὄντως τα μεγάλα Ἐλευσίνια ἐτελέσθησαν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, καθ' ὃν τὸ ἡμέτερον ψήφισμα ἐρρήθη (Ἀρχ. Ἐφημ. 1887, σελ. 7, στίχ. 25). Ὁ Mommsen φρονεῖ (ἐ. ἀ. σελ. 251, σημ.) ὅτι ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις ἐπετρέπετο τοῖς ξένοις (τοῖς Ῥωμαίοις) ἢ εἰς τὰ ἐν Ἐλευσίνι μυστήρια μύησις καὶ ἄνευ τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐκείνης ἐν τοῖς πρὸς Ἄγραν μυστηρίοις μυσσεως· ἀλλ' ἴσως καὶ τότε ἐγένετο ὅ,τι καὶ ἐν τοῖς χρόνοις, καθ' οὓς τὸ ἡμέτερον ἐρρήθη ψήφισμα, ἐτελοῦντο δηλ. πιθανῶς τὰ πρὸς Ἄγραν δις, ἀφοῦ πάντως ὡς τι οὐχὶ θεμιτὸν θεωρεῖτο τὸ νὰ μνηθῇ τις τὰ μεγάλα ἄνευ τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐκείνης ἐν τοῖς πρὸς Ἄγραν (τοῖς μικροῖς) μυσσεως (παράβ. Mommsen, ἐ. ἀ. σελ. 71 καὶ τὰς ἐκεῖ σημειώσεις). Ὅτι δὲ καὶ ὅλως παράνομα πράγματα ἐπέτρεπον νὰ γίνωνται οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρόνων ἐκείνων χάριν κολακείας πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας ἀποδείξεις τὰ ὑπὸ τοῦ Πλούταρχου ἀφηγούμενα (Δημήτρ. 26).

Στίχ. 52-53. *Ἐν στήλαις λιθίναις δυσὶν ἢ μία θὰ ἦτο προσωρισμένη βέβαια νὰ στηθῇ ἐν τῷ Ἐλευσίνι τῷ ἐν Ἀστει, ἢ δὲ ἡμετέρα ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἐλευσίνι, ὡς εἶκασα, καὶ ἐκεῖθεν ἐρρήθη, τίς οἶδε εἰς ποίους χρόνους, ἐκεῖ ὅπου καὶ εὐρέθη.* Ψηφίσματα τοιαῦτα εἰς διπλοῦν καὶ τριπλοῦν πολλάκις (ἴδε Φιλίστορος τόμ. 2^{ον}, σελ. 238=Mommsen, Heortol. σελ. 227) γινόμενα, ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον, μνημονεύονται πολλά, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἐγὼ οἶδα, οὐδενὸς μέχρι τοῦδε εὐρέθησαν

τοιαῦτα διπλᾶ ἀντίγραφα.¹ Θὰ ἦτο βεβαίως εὐτύ-
χημα ἂν τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος εὕρισκτο καὶ
ἡ ἑτέρα στήλη ἢ ἐν Ἀθήναις ποτὲ σταθεῖσα, τοῦ-
λάχιστον τὸ κατώτερον αὐτῆς μέρος, καθ' ὃ ἡ ἡμε-
τέρα εἶναι ἐλλιπής. Καὶ οὕτως ὁμοίως, καλοβὸς καὶ

οὐχὶ ἄρτιος, περιωθεῖς ἡμῖν ὁ λίθος ἀναγράφει σα-
φέστερον ἢ ὅσον μέχρι τοῦδε ἐγινώσκομεν τὰ κήρια
καθήκοντα τῶν ἐπιμελητῶν τῶν μυστηρίων (ἴδε
Mommsen, ἐ.ἀ. σελ. 240 καὶ ἐξ.) καὶ εἶναι καὶ διὰ
τοῦτο ἀκόμη πολλοῦ λόγου ἄξιος.

37

Υ Σ Ι Α Σ Θ Ε Σ Β Ι Ω Ν . Σ Ε Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Ο Σ Ε Ι Π Ε Ν
 Ρ Ε Ι Δ Η Δ Ι Ω Ν Ε Κ Τ Ε Τ Ω Ν Ε Μ Ρ Ο Σ Ο Ε Ν Χ Ρ Ο Ν Ω
 Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ε Υ Ω Ν Τ Ο Ι Σ Τ Α Μ Ι Α Ι Σ Τ Ω Ν Σ Ι Τ Ω Ν
 Κ Ω Ν Κ Α Ι Τ Ο Ι Σ Ε Ρ . Τ Ε Ι Δ Ι Ο Ι Κ Η Σ Ε Ι Δ Ι Α Τ Ε
 5 Ε Ι Ε Υ Ν Ο Υ Σ Ω Ν Α Θ Η Ν Α Ι Ω Ν Τ Ο Ι Σ Τ Ε Τ Α Γ Μ Ε Ν .
 Ι Σ Ε Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Κ Α . Ρ Ε Ι Α Ν Γ Α Ρ Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ο Σ Κ
 Α Ι Κ Ο Ι Ν Ε Ι Κ Α Ι Ι . Α Ι Φ Α Ν Ε Ρ Α Ν Α Υ Τ Ο Υ Π Ο Ι
 Ω Ν Τ Η Ν Ε Υ Ν Ο Ι Α Ν . Ν Ε Χ Ε Ι Π Ρ Ο Σ Α Υ Τ Ο Υ . Κ Α
 Ι Ν Υ Ν Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ε . Ω Ν Τ Ω Ι Τ Α Μ Ι Α Ι Τ Ω Ν Σ Ι Τ Ω
 10 Ν Ι Κ Ω Ν Τ Ο Ν Ε Ν Ι Α Υ Τ Ο Ν Τ Ο Ν Ε Ρ Ι Μ Ε Ν Ε Κ Κ Λ Ε Ο Υ
 Σ Α Ρ Χ Ο Ν Τ Ο Σ Π Ο Λ Λ Η Ν Σ Π Ο Υ Δ Η Ν Π Ε Ρ Ο Ι Η Τ Α Ι
 Π Ε Ρ Ι Τ Η Ν Τ Ο Υ Σ Ι Τ Ο Υ Δ Ο Σ Ι Ν Κ Α Ι Τ Ω Ν Ε Κ Κ Λ Η
 Σ Ι Α Σ Τ Ι Κ Ω Ν Τ Ω Ν Δ Ι Δ Ο Μ Ε Ν Ω Ν Ε Π Ι Τ Ο Ν Σ Ι Τ Ο
 Γ Α Θ Ε Ι Τ Υ Χ Ε Ι Δ Ε Δ Ο Χ Θ Α Ι Α Θ Η Ν Α Ι Ο Ι Σ Τ
 15 Τ Α Γ Μ Ε Ν Ο Ι Σ Ε Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Ε Ρ Α Ι Ν Ε Σ Α
 Α Ι Σ Τ . Φ Α Ν Ω Σ Α Ι Α Υ Τ Ο Ν Θ Α Λ Λ Ο Υ Σ
 Υ Ν Ο Ι Α Σ . Ν Ε Κ Α Κ Α Ι Φ Ι Λ Ο Τ Ι Μ Ι Α
 Ο Υ Σ Ε Ι Ν Α Ι Δ Ε Α Υ Τ Ω Ι Κ Α Ι Ε
 Τ Ι Μ Η Θ Ε Ν Τ Ι Ε Υ Ρ Ε Σ Θ Α Ι Α
 20 Ε Ι Α Ξ Ι Ο Σ Ε Ι Ν Α Ι Τ Ο Δ Ε
 Ε Ν Σ Τ Η Λ Η Ι Λ Ι Θ

Λυσίας Θεσβίω[νος] Ἐλευσίνιος εἶπεν· [ἐ-
πειδὴ Δίων ἐκ τε τῶν ἔμπροσθεν χρόνων
γραμματεῶν τοῖς Ταμίαις τῶν σιτων[ι-
κῶν καὶ τοῖς ἐπι]τεῖ Διοικήσει διατε[λ-
5 εἰ εὖνους ὧν Ἀθηναίων τοῖς τεταγμέν]ο-
ις Ἐλευσῖνι κα[ὶ] χρεῖαν παρεχόμενος κ-
αὶ κοινοῖ καὶ ἰδίαι, φανεράν αὐτοῦ ποι-
ῶν τὴν εὐνοια[ν, ἣ]ν ἔχει πρὸς αὐτοῦ[ς]· κα-
ὶ νῦν γραμματε[ῶ]ν τῶι Ταμίαι τῶν Σιτω-
10 νικῶν, τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπὶ Μενεκλέου-
ς ἄρχοντος, πολλὴν σπουδὴν πεποιήται
περὶ τὴν τοῦ σίτου δόσιν καὶ τῶν ἐκκλη-
σιαστικῶν τῶν διδομένων ἐπὶ τὸν σίτο-
ν. Ἀ]γαθεὶ τύχει, δεδόχθαι Ἀθηναίοις τ-

15 οἷς τε]ταγμένοις Ἐλευσῖνι ἐπαινέσα-
ι Δίωνα καὶ στ[ε]φανῶσαι αὐτὸν θαλλοῦ σ-
τεφάνωι, ε]ὐνοίας [ἐ]νεκα καὶ φιλοτιμία-
ς τῆς πρὸς αὐτ[ο]ύς· εἶναι δὲ αὐτῶι καὶ ε-
. τιμηθέντι εὐρέσθαι ἄ
20 γαθόν, ὅτου ἂν δοκ]εῖ ἄξιος εἶναι· τὸ δὲ
ψήφισμα τὸδε ἀναγράψαι] ἐν στήλῃ λιθ-
ίνῃ]
.

Φέρονται ἐγκεχαραγμένα τὰ ἀνωτέρω ἐπὶ δύο
τεμαχίων¹ στήλης (λίθ. πεντελ.) προσαρμοζόντων

¹ Τὸ ἕτερον τῶν τεμαχίων εὐρέθη ἐντετελιχισμένον ἐν τινι μεταγενε-
στέρῳ (Βυζαντινῷ) τοίχῳ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναύσκου τοῦ Πλούτωνος
ἐκτισμένῳ. Τοῦτο δὲ καὶ δύο ἕτερα θραύσματα ἐνεπιγράφων λίθων
τῶν Ἑλληνομακεδονικῶν ἐπίσης χρόνων ἦσαν καὶ τὰ μόνυ πέρυσιν
ἄξια ὀπωσοῦν λόγου εὐρήματα ἐκεῖ (ἀνεσκόφη δὲ ὀλόκληρος ὁ περιβο-
λος μέχρι τοῦ βράχου) καὶ ταῦτα, ἐννοεῖται, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοντα

¹ Εἶχα γράψαι τὰνωτέρω, ὅταν προσέπεσον καὶ πάλιν ὑπὸ τοῖς
ὀφθαλμοῖς μου ὅσα ὁ Köhler σημειοῖ ἐν τῷ εἰς Στράβου φησί-
σιν (C. I. A. II, 318).

οὕτως, ὥστε κατὰ τὴν προσαρμογὴν αὐτῶν ἢ ἐνεπίγραφος ἐπιφάνεια ὀλίγα τινὰ ἀπώλεσε γράμματα. Τὸ μέγιστον νῦν σωζόμενον ὕψος τῆς στήλης (συμ-

αὐχῶς πρὸς τὴν ἐκεῖ ἐπίσης εὐρεθεῖσαν καὶ διὰ τοῦ κ. Benndorf τοσούτον γνωστὴν γενομένην *ἑλευσινιακὴν κεφαλὴν*. Ἀφοῦ δὲ ἀπαξ ἐμνημόνευσα αὐτὴν ἐνταῦθα, ἄς μοι ἐπιτραπῆ καὶ τάδε ἀκόμη νὰ σημειώσω περὶ αὐτῆς. Ἐν τῇ συντόμῳ καὶ οἰοῦναι προκαταρκτικῆ ἀνακοινώσεως, ἣν ἐδημοσίευσεν περὶ τῆς *κεφαλῆς* ὁ σοφὸς καθηγητὴς τοῦ ἐν Βιέννῃ Πανεπιστημίου (Anzeiger der Phil-Histor. Classe, 16 November 1887) γράφει εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τὰ ἐξῆς: «Ich lernte diesen Kopf bei einem Besuch von Eleusis zu Ostern vorigen Jahres kennen, als er noch in einem Winkel der Hütte, in der man die Sculpturenfunde vorläufig geborgen hatte, auf dem Erdboden stand. Er war schon ein halbes Jahr zuvor, im Herbst 1885, ans Licht gekommen, hatte aber in dem Dunkel, dem er wieder anheimfiel, zufällig keine Beachtung gefunden. Er galt für einen Antinoos, an dessen Bildnisse er, flüchtig gesehen, erinnern kann. In dem Berichte, den die Archäologische Gesellschaft über die Unternehmungen des Jahres 1885 veröffentlichte, ist er nicht erwähnt». Τίνες ποτὲ λόγοι ἠνάγκασαν τὸν κ. Benndorf νὰ γράψῃ τάνωτέρω ἀγνοῶν, οὐδὲ νὰ τοὺς μάθω θέλω, ἀφοῦ οὗτοι οὐδὲν δύνανται νὰ ἔχῃσι κοινὸν πρὸς ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ πράγματα, γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι ἐγὼ τοὐλάχιστον οὕτως ἠρνήθην (Ἐφ. Ἀρχ. 1886 σ. 265-266) οὕτε νῦν ἀρνοῦμαι ὅτι, ἂν ὄντως ἀποδειχθῆ ἡ κεφαλὴ ἔργον τοῦ Πραξιτέλους καὶ δὴ καὶ ὁ *Ἐθβουλεὸς* αὐτοῦ (Benndorf, ἐ. ἀ. σ. 4), ἡ τιμὴ τῆς ἀνακαλύψεως ἀνήκει ὀλόκληρος καὶ ἀμέριστος εἰς τὸν ἀξιότιμον καθηγητὴν τοῦ ἐν Βιέννῃ Πανεπιστημίου. Ἄλλ' ἂν οὕτε τούρα πεύθομαι ὅτι ὄντως οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα (καὶ δυστυχῶς δὲν εἶμαι μόνος), ἂν ἐμμένω πάντοτε εἰς τὴν γνώμην μου. (ἣν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶχον καὶ χωρὶς νὰ γινώσκω ὅτι ὑπάρχουσιν αὐτῆς καὶ ἕτερα ἀντίγραφα ἐν τοῖς Ἰταλικῶν Μουσείοις ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Βιργιλίου φερόμενα) ὅτι ἡ κεφαλὴ εἶναι μᾶλλον *εἰκονικὴ* (εἰκονικόν τι, πλὴν ἄλλων, ἐνορᾷ ἐν αὐτῇ καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Flaseh καὶ καθ' ἃ μοι εἶπεν οὐδ' ὁ Brunn ἀπέκρουσεν αὐτῇ ταύτην τὴν γνώμην) καὶ ἂν ἀκόμη συμπεριλαβῶν καὶ τὴν *κεφαλὴν* ἐν τῇ γενικῇ φράσει «οὐκ εὐκαταφρονητῶν ἔργων» δὲν ἐμνημόνευσα αὐτὴν καὶ ἰδιαιτέρως ἐν τῇ συντόμῳ καὶ ὅλως γενικῇ ἐκθέσει μου περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ ἔτους 1885 (Πρακτ. σελ. 28) οὐδαμῶς ἔπειτα, ὅτι καὶ *περιεφρόνησα αὐτὴν οὐδὲ τὴν ἔθαψα καὶ πάλιν εἰς μίαν γωνίαν τῆς χαμοκέλλας* (=Hütte), ἐνθα ἐναποθέτω τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν εὐρήματα, οὐδὲ τὴν ἐπανέφερα καὶ πάλιν εἰς τὸ σκότος, ὥστε νὰ μὴ ἦναι τοῖς πᾶσιν ὁρατὴ καὶ πρὸς μελέτην προσιτῆ· διότι ἐκεῖ ὅπου εἶδε τὴν κεφαλὴν ὁ κ. Benndorf καταντικρὺ τῆς θύρας, ἤτοι ἐν τῇ καταφανεστέρῃ καὶ ἀπλέτως φωτισμένῃ θέσει τῆς χαμοκέλλας, εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν θέσιν τὴν εἶχον ἰδεῖ πολὺ πρὸ αὐτοῦ, πλὴν πολλῶν ἄλλων, καὶ οἱ κ. κ. Dörpfeld, Siebold, Purgold, Konze, Læwy, Wolters, Studniczka, Σ. Κουμανούδης, Σ. Δραγοῦμης, Τσουντάς καὶ Σοφοῦλης· μετὰ τῶν κ. Wolters καὶ Studniczka μάλιστα ἐν τε Ἐλευσίνῃ καὶ κατοπιν ἐν Ἀθήναις πολλὴν ἔσχον ἐγὼ συζήτησιν περὶ τῆς κεφαλῆς, τοῦθ' ὅπερ προὔποιθ' ἦσαν ὅτι ἦν αὐτοῖς κατὰ πάντα γνωστὴ. Ταῦτα χάριν τῆς ἀληθείας. Περὶ δὲ τῆς *Χαμοκέλλας* (=Hütte) καὶ τῶν ὑπογαιῶν τοῦ Βαρθολαίου ἐνθα ἐπίσης ἦσαν (ἰδιότι τούρα πλέον δὲν εἶναι) *τεθαμμένα* ἔργα λόγου ἄξια κατὰ τὸν κ. Benndorf δὲν εἶμαι ἴσως ὁ ἀρμόδιος νὰ κάμω λόγον καὶ ἀρκοῦμαι τοῦτο μόνον νὰ παρατηρήσω ὅτι ἐγὼ τοὐλάχιστον εὐτυχῆσας νὰ ἴδω (καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὴν φιλόφροναν τοῦ κ. Benndorf ξενάγησιν, διότι τὸ μέρος ἦν τοῖς πολλοῖς ἀπρόσιτον) ἐντὸς τινος ἀποθήκης καὶ χαμαὶ κατακείμενα τὰ τοῦ Giölbascchi λαμπρὰ ἀνάγλυφα, οὐδὲ κατὰ διάνοιαν ἐσκέρθην νὰ ψέξω τὸ πρᾶγμα, ἀφοῦ ἤξευρα ὅτι ὁλονέν ὅσο ἔτι ἐκτίζοντο νέα Μουσεία ἐν τῇ καλῇ τῆς Αὐστρίας πρωτεύουσῃ, εἰς ἃ ἐμὲλλον ὀσονοῦπω καὶ ταῦτα νὰ εὐρωσι τὴν πρέπουσαν θέσιν.

περιλαμβανομένου καὶ τοῦ ὕψους, καθ' ὅσον σώζεται, τοῦ ὄλως ἀπλοῦ αὐτῆς γείσου) εἶναι 0,34, τὸ πλάτος αὐτῆς 0,30 καὶ τὸ πάχος 0,07. Τὰ γράμματα, σχήματος ὄχι κακοῦ καὶ τοὺς μακεδονικοὺς μαρτυροῦντα χρόνους, εἶναι πως ἐπιπολαίως ἐγκεχαραγμένα, γραφὴ δὲ ἡ στοιχηθδὸν πλὴν ἢ ὅτι ἐνιαχοῦ μένει κενὸς τόπος ἐνὸς ἢ δύο γραμμάτων χάριν στίξεως, ὡς εἰκάζω.

Τὸ ψήφισμα ἐρρήθη ὑπὸ τῶν ἐν Ἐλευσίνῃ τεταγμένων Ἀθηναίων¹ ὑπὲρ τοῦ Δίωκος, ὅστις σύμφωνα μὲ τὸν νόμον τὸν μὴ ἐπιτρέποντα τὸ γραμματεῦν ἐπὶ δύο κατὰ σειράν ἔτη τῇ αὐτῇ ἀρχῇ (Böckh, Staatshaushaltung 1, σελ. 263, ἐκδ. Β') ἐναλλάξ εἶχε γραμματεῦσαι τοῖς ἐπὶ τῇ Διοικίσει καὶ τοῖς Ταμίαις τῶν Σιτωνικῶν (στίχ. 3-4). Πᾶσα σχεδὸν ἀρχὴ εἶχεν ἐν Ἀθήναις γραμματεῖς, καὶ ἐνίοτε καὶ ὑπογραμματεῖς (Böckh ἐ. ἀ. σελ. 251-252), γνωστὸν δὲ τίνες ἦσαν οἱ ἐπὶ τῇ Διοικίσει (Β. ἐ. ἀ. σελ. 227) καὶ ἐπίσης ὄχι ἀγνωστον ὁπόσον σπουδαῖον ζήτημα ἦν διὰ τὰς Ἀθήνας τὸ πάλαι ἢ ἔξωθεν εἰσαγωγὴ τοῦ ἀναγκαιοῦντος πρὸς διατροφήν τῶν κατοίκων τῆς σίτου (Β. ἐ. ἀ. σελ. 108 καὶ ἐξῆς). Πρὸς τοῦτο διάφοροι ἀρχαὶ ἦσαν ἐγκατεστημέναι, ἐν αἷς καὶ οἱ σιτωνῆται, ὧν καθήκον ἦν ἡ φροντίς περὶ ἀγορᾶς δαπάναις τοῦ Κράτους ἢ διὰ χρημάτων ὑπὸ πλουσίων πολιτῶν πρὸς τοῦτο χρηγοῦμένων σίτου (σελ. 124), καὶ οἱ ἀποδέκται, οἵτινες παρελάμβανον, κατεμέτρουν καὶ ἐταμίευον εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας τὸν παρ' ἐκείνων ἀγοραζόμενον σίτον. Ταμίαις δὲν ἀναφέρει ὁ Böckh, ἀλλ' ὅπως καὶ ἐν ἄλλαις περιστάσεσιν οἱ ἀποδέκται (ἐ. ἀ. σελ. 214) ἐκκλοῦντο καὶ ταμίαι, τοῦτ' αὐτὸ συνέβαινε βεβαίως καὶ παρὰ τοῖς ἀποδέκταις τῶν σίτου² Περίεργον λοιπόν, καὶ ὅσον ἐγὼ οἶδα, πρωτοφανὲς εἶναι ὅτι οὐχὶ Ταμίαις, ἀλλὰ Ταμίαν (στίχ. 9) μνημονεύει τὸ ἡμέτερον ψήφισμα· ἄρα γε ἐξ ἀρχῆς μόνον εἰς τοιοῦτος ὑπῆρχεν ἡ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὑπεισηλθεν ἡ τοιαύτη μεταβολή; Ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι οὐχὶ γνωστὸν ἐμοὶ τοῦ-

¹ Πλὴν τῶν πολιτῶν γνωστὸν ὅτι καὶ ξένοι μισθοφόροι, κατὰ τοὺς μακεδονικοὺς μάλιστα χρόνους, συνεφερόντο εἰς τὰ διάφορα τῆς Ἀττικῆς φρούρια, ἀλλ' οὗτοι, ὡς εἰκός, εἰς τὰ ψήφισματα δὲν ἠδύναντο νὰ λαμβάνωσι μέρος καὶ μόνον συνεισέφερον, ἂν ἤθελον, εἰς τὴν δαπάνην, ὅταν προὔκειτο περὶ τιμῆς δαπανηρᾶς. (Παράδ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1884 σελ. 135 καὶ ἐξ.).

² Ὁ Πολυδεύκης, εἰς οὗ κυρίως τὴν μαρτυρίαν ὁ Böckh στηρίζεται, οὕτως ἀποδέκτας, (Ὀνομ. 8, 114) πληθυντικῶς, καλεῖ αὐτούς.

λάχιστον καὶ ἐξ ἄλλων πηγῶν καὶ οὐχὶ κατὰ πάντα σαφὲς φέρεται ἀναγεγραμμένον ἐν τῷ ἡμετέρῳ ψηφίσματι, ἐπαινεῖται δηλ. ὁ Δίων ὡς φροντίζων οὐχὶ μόνον περὶ τῆς δόσεως τοῦ σίτου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν διδομένων ἐπὶ τὸν σίτον (στίχ. 12-13). Πλὴν τοῦ μισθοῦ ἐδίδετο, ἐννοεῖται, τοῖς στρατευομένοις πολίταις ἐν γένει καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τοῖς ἐν τοῖς φρουρίοις καὶ σιτηρέσιον (σίτος, σιτάρκεια, σιτηρέσιον. Β. ἐ. ἀ. σελ. 377) καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Βöckh ὄχι εἰς ὄλην ἀλλὰ μᾶλλον εἰς χρῆμα. Ὁ γραμματεὺς λοιπὸν τοῦ ταμίου τῶν σιτωνικῶν Δίων θὰ εἶχε φροντίσει καὶ ἄλλοτε, ὅσάκις ταύτην κατεῖχε τὴν θέσιν, καὶ τότε, ἥτοι τὸν ἐνιαυτὸν τὸν ἐπὶ Μενεκλέους ἀρχόντος, ν' ἀποσταλῆ καὶ εἰς Ἐλευσίνα ἐκ τῶν ἐν Πειραιεὶ πιθανῶς δημοσίων ἀποθηκῶν ὁ ἀναγκαῖος εἰς τὴν φρουρὰν σίτος καὶ ἴσως καὶ νὰ διανεμηθῆ τοῖς φρουροῦσι καταβάλλουσιν ὄχι ὑπέρογκον τίμημα ἐκ τοῦ εἰς χρῆμα, ὡς ἐρρήθη, διδομένου αὐτοῖς σιτηρεσίου καὶ ἡ διπλῆ αὐτοῦ αὐτῆ φροντίς ἦν βεβαίως κατ' ἐκείνους μάλιστα τοὺς χρόνους πολλοῦ ἐπαίνου ἀξία· καὶ τῷ ὄντι οἱ καιροὶ ἦσαν χαλεποί, διότι πόλεμος κατεῖχε τὴν πόλιν, ἂν ὁ ἀρχὼν Μενεκλῆς τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος εἶναι, ὡς ἐγὼ ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων εἰκάζω, μηδενὸς ἄλλου πρὸς τοῦτο ὑπάρχοντος τεκμηρίου, αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ καὶ ἄλλοθεν ἡμῖν γνωστός, ἥτοι ὁ ἀρχὼν κατὰ τὸ 2^{ον} ἢ 3^{ον} πιθανῶς ἔτος τῆς 124^{ης} Ὀλυμπιάδος.¹ Ἀλλὰ πῶς ὁ αὐτὸς εἶχε φροντίσει καὶ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν διδομένων ἐπὶ τὸν σίτον; Ἐκκλησιαστικὸς μισθὸς ἐδίδετο, ὡς γνωστόν, μόνον τοῖς ἐκκλησιάζουσι τῶν πολιτῶν (Β. ἐ. ἀ. σελ. 320-327), ἀλλ' οὔτε οἱ ἐν ἐκστρατεία, οὔτε βεβαίως οἱ ἐν τοῖς φρουρίοις τεταγμένοι πολῖται ἠδύναντο, ἐγκαταλείποντες τὰς θέσεις των καὶ μάλιστα ἐν ὄχι εἰρηνικοῖς καιροῖς, νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, πλὴν εἰμὴ ἴσως οἱ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει καὶ τῷ Πειραιεὶ φρουροῦντες. Ἀρά γε οἱ ἐν Ἐλευσίνῃ τεταγμένοι πολῖται ἠδύναντο, ὡς πλησίον τῆς πόλεως σταθμεύοντες, νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐν εἰρηνικοῖς τοῦλάχιστον χρόνοις, πράγματι δὲ τοιοῦτοι ἦσαν οἱ τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἀρχὼν Με-

¹ Παράβ. Εὐστρατιάδου Διατρ. Ἐπιγραφ. 1856, σελ. 24 καὶ ἐξ. C. I. A. II, 316 καὶ τὰς ἐκεῖ παραπομπὰς καὶ σημειώσεις.

νεκλῆς δὲν εἶναι ὁ γνωστός, ἀλλ' ἕτερος ἐν ὑστερωτέροις ἀρχαῖς χρόνοις, ὁ δὲ διδόμενος αὐτοῖς ἐκκλησιαστικὸς μισθὸς συνεψηφίζετο,¹ ὡς λέγομεν σήμερον, εἰς τὸ διδόμενον αὐτοῖς σιτηρέσιον; ἢ μήπως (ὅπερ παράδοξον ἀληθῶς)² ἐδίδετο αὐτοῖς ὁ ἐκκλησιαστικὸς μισθὸς καὶ μὴ προσερχομένοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰς συμπλήρωσιν τοῦ σιτηρεσίου, ὅπερ ἔπρεπε νὰ λαμβάνωσι οἱ ἐν Ἐλευσίνῃ τεταγμένοι; Ἀλλὰ καὶ τότε πάλιν τίνι τρόπῳ ὁ Δίων γραμματεὺς ὢν τῷ Ταμίᾳ τῶν σιτωνικῶν καὶ οὐχὶ τοῖς ἐν τῇ διοικήσει ἠδυνήθη καὶ περὶ τῆς τοῦτο δόσεως νὰ φροντίσῃ; Γνωστός ὢν ἄρ' ἀ γὰρ τοῖς ἐν τῇ διοικήσει, οἷς πολλάκις, ὡς τὸ ἡμέτερον ψηφίσμα λέγει, ἐγραμμάτευσεν, ἢ μᾶλλον διότι συνεδέετο τὸ πρᾶγμα πρὸς τὴν τότε ὑπηρεσίαν του, ἀφοῦ τὰ χρήματα ταῦτα ἐδίδοντο ἐπὶ τὸν σίτον; Ἡ ὑπόθεσις ὅτι ἄλλο τι καὶ ὄχι ὁ ἐκκλησιαστικὸς μισθὸς σημαίνεται ἐνταῦθα διὰ τῆς λέξεως ἐκκλησιαστικῶν φαίνεται μοι ἀστήρικτος.

38

· · · · ·
· · · · · Τ Ο Ν Δ Η Μ · · · · ·
· Ο Η Ν Α Ι Ω Ν Κ Α Ι Ι Δ · · ·
· Α · · Ν Δ Η Μ Α Ρ Χ Ο Σ Μ · · ·
Δ Ε Δ Η Μ Α Ρ Χ Η Κ Ε Ν Κ Α Ι ·
5 Ι Ο Ν Υ Σ Ω Ι Υ Π Ε Ρ Υ Γ Ι Ε
· Τ Ω Ν Δ Η Μ Ο Τ Ω Ν Γ Α Ρ Α Υ
Ε Ι Σ Τ Ο Υ Σ Δ Ρ Μ · Τ Α Σ Γ Ε
· Ι Τ Η Ν Π Ρ Ο Σ Ο Δ Ο Ν Γ Λ Σ
Α Ι Τ Α Λ Λ Α Τ Α Τ Ω Ν Δ Η Μ Ο

¹ Τὸ διχόθεν μισθοφορεῖν ἦν, ὡς εἰκός, καὶ τοῖς στρατιώταις ἀπηγορευμένον ὑπὸ τοῦ νόμου (Β. ἐ. ἀ. σελ. 341)· ὁ ἐκκλησιαστικὸς λοιπὸν μισθὸς διδόμενος ἐπὶ τὸν σίτον, ὡς λέγει τὸ ἡμέτερον ψηφίσμα, ἐδίδετο ἀναντιρρήτως, ἢ εἰς συμπλήρωσιν, ἢ τοῦλάχιστον ὡς ἐπίδομα εἰς τὸ τακτικὸν σιτηρέσιον, ὅπερ ἴσως τοῖς ἐν Ἐλευσίνῃ φρουροῦσιν ἦν, τίς οἶδε διατὶ, ἀνεπαρκές.

² Λέγω παράδοξον, διότι γνωστόν εἶναι ὅτι καὶ τοῖς μὴ ἐγκαίρως προσερχομένοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν δὲν ἐπληρόντο ὁ ἐκκλησιαστικὸς μισθὸς (Β. ἐ. ἀ. σελ. 127. Schöm. Griech. Alterth. σελ. 404) Ὁ Schömann παρατηρεῖ (ἐ. ἀ.) ὅτι πολλὰ τινα ἐμχανῶντο αἱ ἐπὶ τούτῳ ἀρχαί, ὅπως ἀναγκάζονται νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν οἱ πολῖται. Νὰ υποθέσωμεν λοιπὸν ὅτι ἐν εἰρηνικοῖς τοῦλάχιστον καιροῖς ἐπίτηδες ἐπληρόντο τοῖς πλησίον τῆς πόλεως φρουροῦσιν ὄχι ὀλόκληρον τὸ σιτηρέσιον, συνεπληροῦτο δὲ διὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μισθοῦ, ἵνα ἀναγκάζονται καὶ οὗτοι νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν;

³ Γράψας ὁ χαρακτὴς ἐξ ἀβλεψίας Ρ καὶ θελήσας νὰ τὸ διορθώσῃ εἰς Η κατεσκεύασεν, ὡς εἰκάζω, τὸ νῦν ὀρώμενον γράμμα.

⁴ Διακρίνεται μόνον ἡ κάθετος κεραία ἑνὸς γράμματος, ὅπερ ὁμοῦς Ε δὲν ἦτο ἴσως ἦτο Κ.

10 Α Τ Α Τ Ο Υ Σ Ν Ο Μ Ο Υ Σ Δ Ι
 Χ Ε Ι Ν Μ Ε Ν . Υ Θ Υ Δ Η Μ . .
 . Ι Σ Π Ρ Ο Γ Ο Ν Ο Ι Σ Α Υ Τ Ο
 Ρ Ε Α Σ Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ι Α Ν Α Υ Τ
 Σ Κ Α . Κ Α Λ Ε Ι Τ Ω Α Υ Τ Ο Ν
 15 . Δ Η Μ Α Ρ Χ Ω Ν Ε Ι Σ Τ Η Ν .
 Ι Λ Ε Τ Ω Η Δ Ρ Α Χ Μ Α Σ
 Υ Σ Ω Ι Ε Π Α Ι Ν Ε Σ Α Ι . Ε Ε
 Ο Κ Λ Ε Ο Υ Σ Ε Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Ο
 Κ Α Ι Ε Υ Ν Ο Ι Α Σ Τ Η Σ Ε Ι .
 20 Λ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Ω Ν Κ Α Ι Σ Τ Ε Φ
 Λ Ο Υ Σ Τ Φ

. τὸν δῆμ[ον]
 Ἰ]θηναίων καὶ ἰδ
 . α Δῆμαρχος[μὲν; αἰρεθεῖς; . .
 δεδημαρχηκεν καὶ [ἔθυσεν καὶ τῶι Δ-;
 5 ἰονύσῳ ὑπὲρ ὑγιει[ας καὶ σωτηρία-;
 ς] τῶν δημοτῶν παρ' αὐ[τοῦ ἀναλίσκων;
 εἰς τοὺς δημ[ό]τας πε. [κ-
 α;] ἰ τὴν πρόσδοτον πλ κ-
 αὶ ἄλλα τὰ τῶν δημο[τῶν] κ-
 10 ατὰ τοὺς νόμους δι
 χεῖν μὲν [Ε]ὐθύδημ[ωι; Διοκλέους; καὶ τ;
 ο]ῖς προγόνοις αὐτοῦ
 ρέας προεδρίαν αὐτ
 ς κα[ὶ] καλέτω αὐτὸν [ὁ ἀε-;
 15 ἰ] δημαρχῶν εἰς τὴν [ὄφε-;
 ἰλέτω Η δραχμὰς [ιεράς; τῶι Διον-;
 ὕσῳ, ἐπαινέσαι [δ]ἔ Ε[ὐθύδημον Δι-;
 οκλέους Ἐλευσίνι[ον ἀρετῆς ἕνεκα
 καὶ εὐνοίας τῆς εἰς τὸν δῆμον τὸν Ἐ-
 20 λευσινίων καὶ στεφ[ανῶσαι αὐτὸν θ-
 αλ]λοῦ στεφ[άνῳ].

Τὰ ἀνωτέρω φέρονται ἐγκεχαραγμένα ἐπὶ στή-
 λης¹ λίθου λευκοῦ (πεντελικοῦ) μόνον πρὸς τ'ἀρι-
 στερὰ τοῦ ὄρωντος σώας. Τὸ νῦν μέγιστον αὐτῆς
 ὕψος εἶναι 0,34, τὸ πλάτος τῆς 0,25 καὶ τὸ πά-
 χος αὐτῆς (ὀλόκληρον σωζόμενον) 0,11. Τὰ γράμ-
 ματα (τὸ σχῆμα αὐτῶν μαρτυρεῖ τοὺς Μακεδονι-
 κοὺς χρόνους) ἐξ ἀρχῆς οὐχὶ βαθέως ἐγκεχαραγ-
 μένα, εἶναι νῦν δυσανάγνωστα, διότι καὶ κατὰ τὴν

¹ Εὐρέθη καὶ αὕτη κατὰ τὰς περυσινὰς ἀνασκαφὰς ἐντετειχισμένη
 εἰς τινὰ παρὰ τὰ Προπόλαια μεταγενέστερον (Βυζαντινόν) τοῖχον.

σωζομένην ἐνεπίγραφον ἐπιφάνειάν του ὁ λίθος ἀπε-
 τρίβη πολὺ. Τὰ ἀμφιβόλου ἀναγνώσεως ἔγραψα ἐν
 τῇ μεταγραφῇ διὰ κυρτῶν στοιχείων. Γραφὴν ἔ-
 χει ὁ λίθος, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ μεγα-
 λογραμμάτῳ ἐκτυπώσει, τὴν στοιχηθὸν καλουμέ-
 νην καὶ μόνον κατὰ τὸν στίχον 16^{ον} δὲν ἐτήρησεν
 ὁ χαρακτήρ τὸν κανόνα αὐτῆς, ἀραιότερα καὶ κατ'
 ἀκολουθίαν ἐμφανέστερα ἐγγαράξας ἐκεῖ τινὰ τῶν
 γραμμάτων, ἐπίτηδες ἴσως, διότι προὔκειτο περὶ
 χρηματικῆς ποινῆς. Ἴσως ὁμοίως καὶ ἐν ἄλλοις στί-
 χοις θὰ συνελαμβάνομεν τὸν χαρακτήρ περὶ τοῦτο
 ἀμαρτήσαντα, ἂν ὁ λίθος περιήρχετο ἡμῖν σώως
 καθ' ὅλον τὸ πλάτος του· τοῦλάχιστον οὐχὶ πᾶσαι
 αἱ συμπληρώσεις μου, ἅς ἐξ ὁμοίων ψηφισμάτων
 δανεισθεῖς, δοκιμῆς μᾶλλον χάριν καὶ μετὰ πάσης
 ἐπιφυλάξεως παρέθηκα, τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν τῶν
 γραμμάτων καθ' ὅλους τοὺς στίχους προϋποθέτου-
 σιν· ἀλλ' ἐκ τῶν τῶν δύο προτελευταίων στίχων (19^{ον}
 καὶ 20^{ον}), αἵτινες φαίνονται μοι οὐσαὶ ἰκανῶς πι-
 θαναί, δυνάμεθα μετὰ τινος λόγου νὰ εἰκάσωμεν,
 ὅτι πλείονα τῶν 28 γραμμάτων δὲν εἶχον οἱ στίχοι.

Ἐν Ἐλευσίνι τῇ 10^ῃ Μαΐου 1888.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Σελ. 177, στίχ. 16. Ἐν τῇ παραβολῇ τοῦ
 φωτολιθογραφικοῦ πανομοιότυπου πρὸς τὸν λίθον
 παρατήρησα τὸ πρῶτον ὅτι μετὰ τὴν λέξιν προθύ-
 ματα διακρίνονται ὄντως τὰ ἔγνη δύο καὶ ἡμίσεος
 ἔτι γραμμάτων, ἥτοι ΜΙΙ. Τί ταῦτα δηλοῦσι ἀ-
 δυνατῶ νὰ εἶπω, ἀφοῦ ἀριθμὸν νὰ σημαίνωσι δὲν
 πιστεύω. Προθύματα ἦσαν πιθανῶς αἱ κατὰ τὴν
 18^{ην} Βοηδρομιῶνος γινόμεναι ἐν τῷ Ἄστει θυσίαι,
 ὡς προπαρασκευὴ διὰ τὴν τοῦ Ἰάκχου πομπήν
 (Mommsen. ἐ. ἀ. σελ. 250).

Στίχ. 21. Οὔτε Ἰόακχος, ἀλλ' οὔτε καὶ Ἰόακ-
 χος εὑρηται ἀναγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ ἄλλως
 πολυωνυμωτάτου ὄντως θεοῦ ἐν τοῖς ἐν χερσὶ μου
 βιβλίοις· ἀλλὰ τοῦτο (Ἰόακχος) δὲν διαφέρει ἢ κατὰ
 τὴν προφορὰν ἴσως μόνον τοῦ Ἰόβακχος καὶ ὑπε-
 θέτω ὅτι καὶ ὁ ἡμέτερος χαρακτήρ οὕτω κυρίως
 ἤθελε νὰ γράψῃ (Ἰοάκχου) γράψας δὲ ἐξ ἀβλεψίας
 ΙΑ καὶ τὴν ἀβλεψίαν του κατιδῶν καὶ μὴ δυνάμε-